

Article Type: Research Article

DEVELOPING INTERNALIZED SEXISM SCALE FOR WOMEN: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY**Binaz BOZKUR***Dr. Res. Asst., Mersin University, Turkey, b.bozkur@hotmail.com**ORCID: 0000-0002-3821-7489**Received: 27.08.2020**Accepted: 30.11.2020**Published: 15.12.2020***ABSTRACT**

Sexism refers to beliefs, behaviors and institutional practices that contribute to the protection of existing gender inequality in society, harming individuals, affects all genders but it mostly affects women. Internalized sexism is the sexism that women direct to themselves or other women. Since internalized sexism differs from directly visible sexism, it often remains unnoticed and hinders an effective fight against gender inequality. Thus, developing an instrument to measure internalized sexism is of great significance. This study aims to develop a measurement tool to measure internalized sexism in women. In this study, data were collected from 1088 female participants, ages 18-53 from three different study groups. Content validity, construct validity and reliability studies were conducted in the scale development process. The results of the Exploratory Factor Analysis showed that the scale comprised of 5 sub-dimensions (as Self-Objectification, Derogation, Loss of Self/Internalized Powerlessness, Competition/Self-Separation, and Male Prioritization) and this construct was then tested in a different study group with First and Second-Order Confirmatory Factor Analysis. The Cronbach's Alpha internal consistency was 0.84 for the whole Internalized Sexism Scale, 0.75 for Self-Objectification subscale, 0.75 for Derogation, 0.71 for Internalized Powerlessness, 0.71 for Self-Separation, and 0.66 for Male Prioritization. The test-retest reliability for the whole scale was 0.76, 0.76 for Self-Objectification subscale, 0.69 for Loss of Self/Internalized Powerlessness, 0.73 for Self-Separation, and 0.64 for Male Prioritization. As a result of the validity and reliability analyses, it can be stated that the scale is a valid and reliable measurement tool.

Keywords: Gender, self-objectification, derogation, internalized sexism.

INTRODUCTION

Several characteristics are attributed to people when they were born as male or female concerning their biological sex by the culture. The phenomenon we call gender has emerged with the transformation of biological difference into an unequal and hierarchical difference within the culture (Berkay, 2004). Gender is defined as a socially structured classification system based on dichotomous categories of masculinity and femininity (Kosut, 2012). This classification system figures men and women according to gender roles.

Gender roles are a group of gender-related expectations that society defines, expecting individuals to accomplish. Therefore, gender roles reflect gender stereotypes or gender differences determined by society (Dökmen, 2004). Society continually provides a series of reward and punishment on whether we act according to these roles in this manner all individuals become adapted to act in consistent with these roles. Although gender roles pose harsh and inhumane conditions for both men and women, they are structured in a way that places women in a disadvantaged position (Bearman & Amrhein, 2014). Under the name of gender roles, the phenomenon of sexism is built.

Sexism is generally defined as beliefs and behaviors and institutional practices that contribute to the protection of existing gender inequality in society, perpetuated by the gender of a person that harms individuals (Swim & Hyers, 2009). In another word, via sexism biological and social role differences between men and women are revealed and these differences are exaggerated. While masculinity is combined with power, high status and superiority, femininity is related with a weaker position in terms of political, economic and social power. This discrimination is called sexism (Sakallı – Uğurlu, 2003). Although sexism is for all genders, even in some conditions for men (for example, less preference for men in preschool education as teachers), it frequently happens against women.

It is possible to consider sexism under three headings of institutional, interpersonal and internalized sexism. Institutional sexism is the one carried out through social, economic and political nature of institutions. The legal regulations restricting women or the media reflecting women as a sexual objects are examples of institutional sexism. Interpersonal sexism is a type of sexism experienced more in individual levels in interpersonal interactions. For instance, “women deserve harassment” is an example of it. Internalized sexism, however, is the one that women direct to themselves or other women. A woman thinking that she and/or other women are worthless because of their gender and they do not deserve equal rights is an example of this (Bearman & Amrhein, 2014). The difference in internalized sexism lies in the concept of internalization.

Internalization is a process in which people embrace a value, belief, regulation or procedure for their own behaviors. When a person internalizes stigma in a society where there are prejudices, she also embraces prejudices and degradations towards a stigmatized group of society (Herek, 2009). In this aspects, internalized sexism is a kind of internalized oppression. Internalized oppression is the inclusion of the oppressed group into prejudices against themselves in a society where there is a dominant group. Internalized oppression may

comprise of self-hatred, self-concealment, fear of violence, feeling of inferiority, obedience, isolation, powerlessness, and gratitude felt for being allowed to survive. Internalized oppression is a mechanism that maintains the dominance in an oppressive system not only by external control but also by subjugating the minds of the oppressed groups (Pheterson, 1990). In parallel with these statements, internalized sexism is also conceptualized as passive acceptance of traditional gender roles and unawareness or rejection of cultural, institutional and interpersonal sexism (Szymanski, Gupta, Carr, & Stewart, 2009). Internalized sexism is more indirect than other types of sexism and occurs in various forms in everyday practices. A summary of the widely observed forms of internalized sexism is presented below.

1- Self-Objectification:

Objectification is evaluating a person only by her/his physical appearance, not as an individual with choices and experiences but to transform them into an object to be enjoyed, belittled or ignored according to the observer. After being exposed to social environment where they or other women are objectified, women begin to see their own bodies as an outsider observer and internalize objectification (Fredrickson & Roberts, 1997; Bearman & Amrhein, 2014). Most women evaluate and judge themselves through the eyes of men nested in their consciousness (Calogero, Tantleff-Dunn, & Thompson, 2011). Consequently, the woman's self-image becomes limited to her bodily image where she cares more about how she looks like from the outside rather than how she feels (Bearman & Amrhein, 2014). Women who internalize objectification approach their bodies with a sexist perception. In order to get the approval of those who objectify them, they turn to costly and dangerous procedures in many areas such as cosmetics, aesthetic surgery, etc. Besides, psychological problems such as body-shaming, anxiety, depression, eating disorder, etc. occur when they fail to get this approval (Calogero, Tantleff-Dunn & Thompson, 2011; Moradi, Dirks, & Matteson, 2005). As a result of objectification, in particular, the beauty industry is pushing women towards an impossible goal like they should look younger as they get older (Bearman & Amrhein, 2014).

2- Competition between Women:

Inter-gender competition is an important phenomena in women's life. Evolutionary explanations, describe inter-gender competition as strategies utilized in competition with same sex persons to sexually gain access to the opposite sex (Fisher, 2004). When this competition is among women, indirect aggression is observed rather than direct. These aggression can occur in the form of gossiping and labeling of the rival badly. This situation is attributed to the preference of relatively low-risk competition strategies due to the limitations of childbearing and care (Campbell, 2004; Stockley & Campbelli 2013). Perspectives referring to gender inequality rather than evolutionary explanations as the cause of competition address this issue quite differently. Sexism is a form of oppression based on the approach that addresses competition between women on the basis of gender inequality, distributes existing resources between the two sexes unequally. Thus, women have to work harder to achieve the same thing as men (Bearman & Amrhein, 2014). Women sometimes attribute responsibility of this not to sexism but to other women whom they see as their opponents. On the other hand, when they are exposed

to hostile sexism, women's feeling of safety and their collective self-confidence decrease and this negatively affects their desire to compete with men (Lemonaki, Manstead, and Maio, 2015). Competition between women may sometimes occur in the form of social aggression like disruptive gossip and social exclusion. Competition between women can sometimes take the form of putting other women down or keeping them in a low position in order to see and/or show themselves better (Bearman & Amrhein, 2014). Generally, women, whose productive competition paths (with men and women) are blocked by sexist practices, may tend to demean and harm other women they consider disruptive or their rivals.

3- Derogation:

Derogation is a concept that is generally used as value reduction. Fisher (2004) defines female derogation as indirect aggression where females attempt to reduce the perceived value of other female rivals (Bearman & Amrhein, 2014). There are insensible, negative and aggressive comments made based on gender especially in sexist derogation (Settles, Cortina, Buchanan, & Miner, 2012). For instance, the practices such as using a derogatory language against flirting women, using depreciatory utterances concerning the intelligence of women, attributing characteristics towards women while derogating men could be evaluated within the scope of derogation (Ifechelobi & Ifechelobi, 2017). In particular, judging women based on their sexual morality and the efforts to control their sexuality exist in derogation. Like other aspects of sexism, derogation can be internalized and utilized by women to criticize themselves or each other to encourage behaviors that fit the gender roles (Bearman & Amrhein, 2014).

4- Internalized Powerlessness:

Internalized powerlessness, also called extreme powerlessness is defined as a series of feelings and beliefs that make people feel themselves even more powerless than the real situation requires, then lead them to act in a way that confirms their powerlessness. Powerlessness in oppressed groups is not only a belief but also a lifestyle with a holistic effect that influences one's feelings, thoughts, actions, the concept of self and the potentials to imagine an alternative self (Lerner, 1991). Sexism distributes power disproportionately between men and women, placing women in a disadvantaged position compared to men in access to resources, statuses, economic advantages, self-determination and security. Internalized sexism helps maintain the unequal balance of power, ensuring that women feel weak and therefore, act powerlessly (Bearman & Amrhein, 2014). However, this situation reinforces gender roles evermore.

Powerlessness may seem more congruous with the female role and internalized powerlessness may seem natural as it was an important part of being a woman. Gender roles are known to limit choices of women in two ways such as preventing women from being involved in careers and activities envisaged for men and encouraging women to fill their lives with the activities envisaged for women. This situation increases internalized powerlessness (Bearman & Amrhein, 2014). Consequently, internalized sexism and accompanying internalized

feelings of powerlessness reinforce low expectations of what women deserve and what they can do in life (Bearman, Korobov, & Thorne, 2009).

5- Loss of Self

Loss of self refers to situations where women mostly sacrifice their needs and desires to fulfill the needs of men and even lose their awareness (Bearman, Korobov, & Thorne, 2009). Extreme self-sacrifice is defined as renouncing personal desires and needs for the good of the other person or relationship, even if the consequences are harmful to the self (Whitton, Stanley, & Markman, 2002). Extreme self-sacrifice is known to be common in women, in particular. Women are taught to be a perfect wife and mother, compassionate, self-sacrificing, forgiving and devoted to society (kaNdlondlo, 2011). This is a congruous approach to gender roles. So, sexism teaches women obeying in relationships, families and other social groups

6- Self-Invalidation

Sexism trivializes the characteristics attributed to women and the way they exist. For this reason, aspects of humanity that belong to women are being trivialized and invalidated. Sexism invalidates thoughts, opinions, views, values, feelings, preferences, and choices of women in favor of men. As women internalize invalidity of their own experiences, they learn to silence their voices, disbelieve their judgments, and rely on men even more and leave the power of decision-making to them (Bearman & Amrhein, 2014). The more women become invalidated and this situation is imposed on women, the more difficult it becomes for women to participate in decision-making mechanisms and they need the approval of man, especially decisions about herself.

Both the qualitative and quantitative dimensions of studies aiming to reveal and make visible the negative consequences of gender inequality and to take steps towards the elimination of existing inequalities are considered of great significance in this way. It is stated that it has achieved a certain success in qualitative studies that make female experience visible but there is a need for studies that reach more generalizable results in quantitative research on large groups (Sancar, 2003). Thus, measurement tools are needed to collect such data. Valid and reliable measurement tools are of primary importance in quantitative research. No measurement tool was found in the existing research on internalized sexism in women with a Turkish format. Therefore, this study aims to develop a valid and reliable tool that measures internalized sexism in women.

METHOD

This scale development study is designed in survey model. The research is a quantitative research and it is a basic research.

Participants

The data were collected from three different groups in the study. The first study group consisted of 587 women of 18-53 ages. Of these women, 71.5% had undergraduate and graduate education and 29.5% had high school

education or below. Data from this study group were collected to compute the construct validity and Cronbach's Alpha internal consistency coefficients of the scale developed. The second study group consisted of 434 women of 18-53 ages. Of these women, 64.1% had undergraduate and graduate education and 35.9% had high school education or below. Data from the second study group were collected to test the construct revealed in the first analysis through confirmatory factor analysis. However, the third study group of the study consisted of 67 young women, ages 18-22, of university students. Data from this group were collected for test-retest reliability. This group was selected from the university students to reach them again to perform the test-retest.

Data Collection Tools

Internalized Sexism Scale: The scale was developed within the scope of this study. The scale consists of items aiming to measure internalized sexism in women.

Personal Information Form: The personal information form prepared by the researcher was used to collect demographic information about the participants in the study.

Data Collection

The data were collected within the scope of the study using a Google Form by contacting the participants through telephone and e-mail. Besides, volunteer participation was taken into consideration in the data collection process.

Data Analysis

Initially, KMO and Bartlett tests were applied to determine the suitability of the data for factor analysis. Exploratory Factor Analysis (EFA) technique was performed considering that the data were suitable for factor analysis. In order to verify the resulting construct of the scale, first and second-order Confirmatory Factor Analysis (CFA) techniques were employed. First-order CFA was performed to verify the 5-factor construct of the scale suggested by EFA. The second-order CFA which is a technique of interpreting various factors by aggregating a construct under a common higher-order factor (Gould, 1987), was employed to determine if the resulting subscales are components of internalized sexism. Moreover, Cronbach's Alpha Internal Consistency Coefficients and test-retest were applied for the reliability of the analysis and Pearson Moments Multiplication Correlation Coefficients for investigating the relationships of subscales with the total score of the scale.

FINDINGS (RESULTS)

FINDINGS

Scale Development Process

Content validity, construct validity, internal consistency reliability and test-retest reliability analyses were performed for validity and reliability studies in the development process of the internalized sexism scale.

Validity of the Internalized Sexism Scale

Content validity and construct validity were examined for testing the validity of the scale. The results and findings are presented as follows.

Content Validity

Primarily, the relevant literature was reviewed to prepare the item pool for the scale and a total of 47 items were prepared based on the literature. An expert review form was created for the 47 items and a total of seven experts from the fields of Measurement and Evaluation, Counseling and Guidance and Female Researchers were requested to provide their opinions on these items. Experts were asked to rate the items on a scale of 1 (highly irrelevant) to 4 (highly relevant) and to write down their corrective suggestions if any. The content validity indexes of the items were computed based on the responses provided by the experts. One item that experts found irrelevant in the content validity analysis (with a content validity index of 0.50) was excluded from the scale and ten items with a content validity index of 0.84 were revised per experts' suggestions. As a result of the analysis, a 46-items testing form was created.

Construct Validity

Exploratory and confirmatory factor analysis techniques were employed for testing the construct validity of the scale.

Exploratory Factor Analysis

Exploratory Factor Analysis (EFA) was performed to test the construct validity of the scale. The sample size recommended for EFA should be at least 300 people and the number of observations for each item in the scale should be between 5-10 people (Tabachnick and Fidell, 2001). Regarding the sample size in EFA, Comrey and Lee (1992) suggest that a sample size of 100 is poor, 200 fair, 300 good, 500 very good, and 1000 or more excellent. Considering that the number of observations is 587, it is possible to say that the number of observations is very good.

To examine the suitability of the data for the factor analysis, a Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) coefficient of above 0.60 and the significance of Bartlett's test are required (Büyüköztürk, 2010). The analysis yielded a KMO of 0.86 with Bartlett's Test of Sphericity being significant ($\chi^2 = 6987.752$ $df = 1035$, $p < 0.00$). Since the KMO value is 0.86, the sample size seems to be adequate for the factor analysis. As such, the significance of Bartlett's test is considered as evidence for the normal distribution of the data (Büyüköztürk, 2010). The initial factor analysis suggested an 11-factor solution with eigenvalues of above 1. However, the Scree Plot was examined to decide the number of factors.

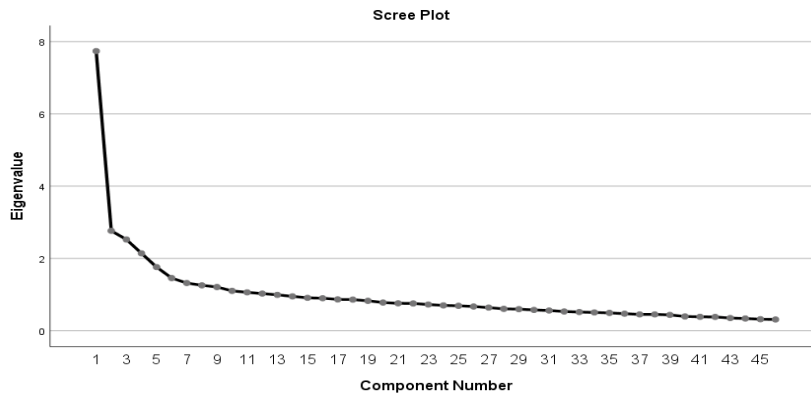

Figure 1. Scree Plot

As seen in the Scree Plot, the Internalized Sexism Scale is parallel to the horizontal axis after the fifth dimension. This construct suggests that the scale has five factors. Hence, the number of factors was fixed to 5 and the factor analysis was repeated.

The relationship between the factors is required to be examined to decide on oblique or orthogonal rotation. Orthogonal rotation should be used when the factors are unrelated, but oblique rotation should be used when they are related (Tabachnick & Fidel, 2001). Therefore, primarily, the correlations between the five factors were evaluated through an oblique rotation (Direct Oblimin). The analysis indicated that correlations between the factors are under 0.30 and are insignificant at $p < 0.05$ level. Thus, the Varimax orthogonal rotation was employed as a rotation technique in the analysis.

According to Tabachnick and Fidel (2001), factor loadings of 0.32 and above should be considered. Stevens (2002) suggests that the minimum difference between factor loadings must be 0.10. Primarily, 10 items with factor loadings of smaller than 0.32 and very close to one another from different dimensions (with a difference of 0.10 and below) were excluded from the scale. Moreover, one item (I keep distance in my relationships with the men around me thinking that I may get a bad reputation) that appeared in the "Self-Objectification" subscale but did not theoretically correspond to was excluded. Findings on the factor loadings of the remaining items after the last factor analysis are given in Table 1.

Table 1. Factor Loadings of substances in the Internalized Sexism Scale

Item	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5
10. I worry about whether the dresses I wear are appreciated by others.	.66				
9. I want to be the most beautiful woman in an environment.	.64				
4. I wear uncomfortable shoes to look beautiful.	.60				
34. I wear clothes that restrict my movements to look beautiful.	.60				
2. I do not want a woman other than me to be shown more interest in an environment.	.59				
29. I feel ashamed of my body if I do not have the body size that I think I should have.	.58				
23. I often go on a diet with the anxiety to be beautiful.	.52				
13. The way I feel about my body is more important than the way it looks.	.46				
19. There are two types of women: ones you can date and ones you can marry.		.69			
25. A woman has to dedicate herself to her family.		.66			
32. Women who laugh out loudly are loose.		.66			
11. I cannot understand women who are comfortable with men.		.59			
15. Some women deserve violence.		.54			
28. I find it easier to interfere when a woman demonstrates an improper behavior than to a man.		.48			
26. Even if I am more educated and experienced, I do not feel as competent as the men around me.		.43			
20. I find it difficult to know what I want myself as I focus on fulfilling the wishes of others.			.69		
6. I feel guilty when I give priority to my own wishes and needs over anything else.			.64		
8. I underestimate my abilities and achievements fearing that I may get negative reactions.			.60		
14. I often find myself apologizing.			.54		
17. Doing the right thing for my loved ones is more important than doing what I want.			.50		
31. I articulate my wishes decisively.			.49		
5. When someone pays me a compliment, I deflect it.			.43		
1. I express my ideas as if I ask questions instead of expressing them directly.			.40		
30. Before I comment on something, I say that my comments could be wrong.			.34		
21. I am not used to intrigue like some other women.				.70	
35. I do not tend to lie like other women.				.65	
27. I do not like to look alluring like some other women.				.62	
7. I am not a gossipmonger like some other women.				.57	
22. Ambitious women make me frustrated.				.57	
33. The enemy of the woman is again the woman.				.43	
12. I prefer working with male colleagues rather than females.					.78
18. I prefer to spend time with male friends than females in my free time.					.78
16. I care more about men's respect, approval, praise, or criticism than that of women.					.55
3. I prefer my superior to be a man.					.53
24. When making important decisions, I consult the men around me.					.37

The analysis indicated that the items in the scale are clustered under five dimensions with factor loadings ranging between 0.34 and 0.78. Comery and Lee (1992) evaluate the factor loading of an item as perfect when it is 0.71, very good when 0.63, good when 0.55, fair when 0.45, and poor when 0.32. According to this classification, 3 items are in “perfect”, 8 in “very good”, 7 in “fair”, and 4 in “poor” categories in the 35-item scale.

Table 2. Eigenvalues and Proportions of Variance Explained in the Subscales of Internalized Sexism Scale

Factors	Number of Items	Eigenvalue	Explained Variance
1. Self-Objectification	8	3.19	9.12
2. Derogation	7	3.14	8.96
3. Loss of Self/Internalized Powerlessness	9	2,82	8,06
4. Competition/ Self-Separation	6	2.67	7.62
5. Male Prioritization	5	2.32	6.63
Total	35	11.56	40.39

As shown in Table 2, the scale obtained as a result of EFA consists of 35 items and 5 subscales. These subscales were named as “Internalized Powerlessness”, “Male Prioritization”, “Self-objectification”, “Derogation”, and “Competition/ Self-Separation” by taking the review of the literature and the items under the subscales into consideration.

The first subscale, Self-Objectification, included eight items with an eigenvalue of 3.191 that accounted for 9.116% of the total variance. The maximum score that can be obtained from this subscale is 40 and the minimum 8. The high score indicates that the woman has a sexist perception of the body and a high understanding of beauty.

The second subscale, Derogation, consists of seven items. The eigenvalue for this subscale was 3.137. The second subscale accounted for 8.963% of the total variance. The highest score of 35 and lowest score 7 can be obtained from this subscale. The highest score indicates that the woman has high judgments towards internalizing gender roles and acting accordingly.

The third subscale, Loss of Self/Internalized Powerlessness, consists of 9 items and has an eigenvalue of 2.822, accounting for 8.061% of the total variance. The highest of 45 and the lowest 9 can be obtained from this subscale. The high score indicates that the woman finds herself more limited and less capable than she actually is and it also shows that she is unaware of her desires and needs and that she is expected to demonstrate a high level of devotion.

The fourth subscale, Competition/ Self-Separation, consists of six items and has an eigenvalue of 2.666, accounting for 7.618% of the total variables. The highest score of 30 and the lowest 6 can be obtained from this subscale. The highest score indicates that the woman has a high tendency to accept the negativities imposed by gender and to keep herself separate from them.

The fifth subscale, Male Prioritization, consists of five items and has an eigenvalue of 2.320, accounting for 6.629% of the total variance. The highest score is 25 and the lowest is 5. The highest score indicates that the woman tends to perceive herself and/or other women invalid compared to men and perceive men more positively.

The exploratory factor analysis yielded a scale form that consists of 35 items. In the last form, the 13th and 31st items are scored inversely. All five subscales of the scale account for 40.387% of the variance together. Generally, the explained variances ranging between 40 and 60% are considered adequate in multi-factor scales developed in social sciences (Çokluk, Şekercioğlu, & Büyüköztürk, 2014).

Confirmatory Factor Analysis

Primarily, the missing values in the dataset were examined with the frequency table for performing the CFA. No missing value was found in the dataset. To detect univariate outliers, z values for each observed variable should fall between +3.29 and -3.29 (Tabachnick & Fidell, 2001). According to the analysis performed, there was no univariate outlier in the dataset. Moreover, Mahalanobis distance was calculated for determining multivariate outliers. Distribution concerning this distance is consistent with the chi-square distribution in χ^2 . Twenty-nine observations of above $\chi^2_{(35, p < 0.001)} = 66.62$ were not included in the analysis for being multivariate outliers. The construct of the scale determined by exploratory factor analysis was then tested with first and second-order confirmatory factor analysis (CFA) based on data from a different study group. In the first-order CFA, proposed modification indices were examined and the error covariance of the 4th and 34th, 12th, and 18th, 12th and 3rd items that were semantically relevant to each other under the same subscales were associated. As the same modification indices were suggested in the second-order CFA, the same medications were applied in the second-order CFA as well. Although there are various fit indices, especially concerning model-data-fit, Chi-square (χ^2) value, degree of freedom and significance value, Comparative Fit Index (CFI), Root Mean Squared Error of Approximation (RMSEA), and Standard Root Mean Square Residual (SRMR) are recommended to be reported (Kline, 2016). In this context, the goodness-of-fit indices obtained from the first and second-order CFA are presented in Table 3:

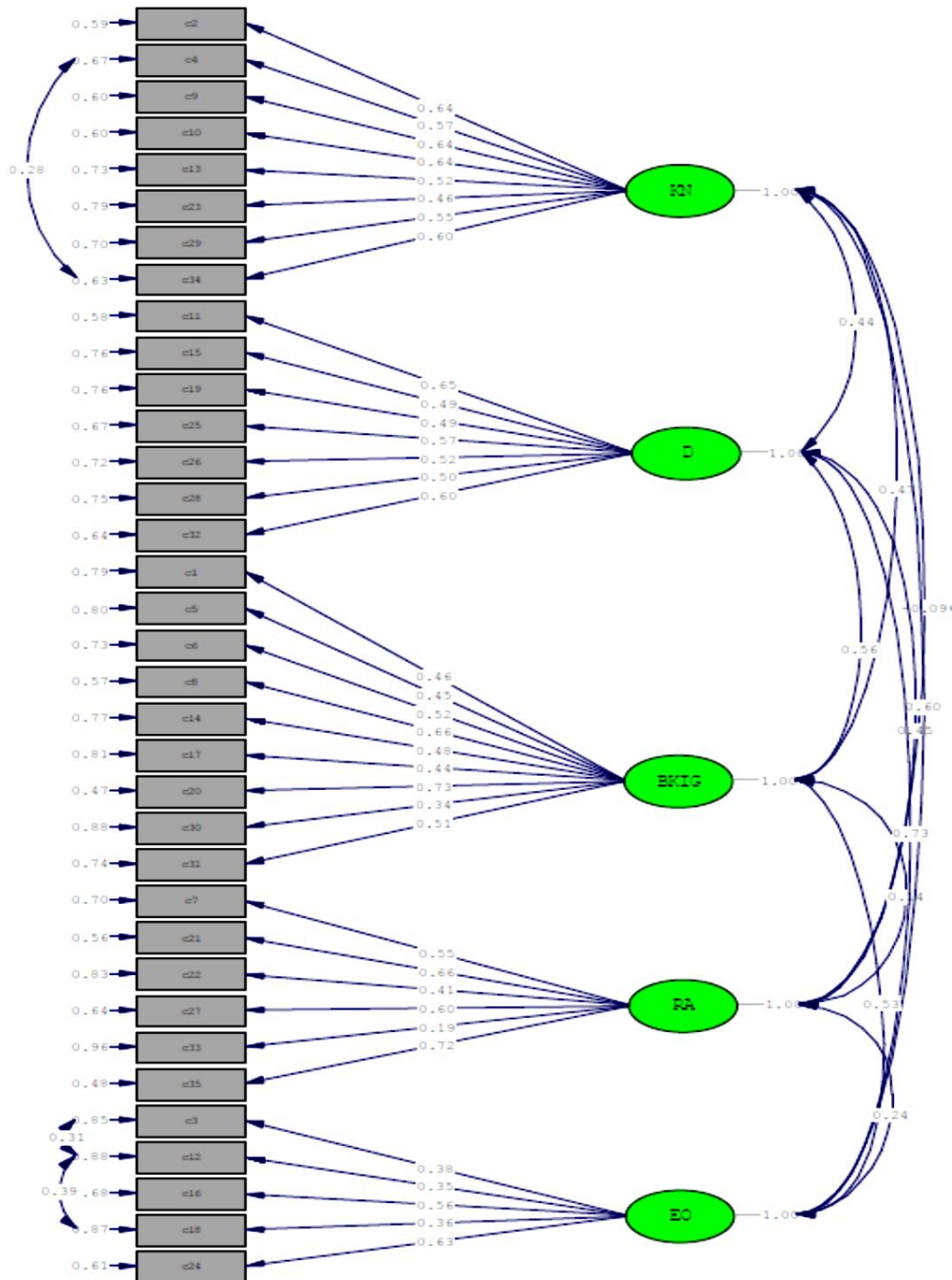
Table 3. Fit Indices for Confirmatory Factor Analysis

CFA	χ^2	df	P	χ^2/df	RMSEA	CFI	SRMR
First-Order	1328.59	547	0.00	2.43	0.06	0.91	0.07
Second-Order	1397.15	552	0.00	2,53	0.06	0.90	0.07

According to the fit indexes given in Table 3, the χ^2/df value for the first-order CFA is 2.42 and 2.53 for the second-order. In large sample sizes, when the χ^2/df value is less than 3, it indicates a perfect fit (Sümer, 2000; Çokluk, Şekercioğlu, & Büyüköztürk, 2012). As such, the χ^2/df ratio in both CFA orders yielded a perfect fit. The RMSEA value of 0.08 and smaller that indicates a good fit (Tabachnick & Fidell, 2000) was computed as 0.06 for both the first and second-order CFA and the CFI of 0.90 and above that indicate a good fit (Sümer, 2000) was 0.91 for the

first-order CFA and 0.90 for the second-order as well as the SRMR value of 0.08 and smaller showing a good fit was 0.07 for both the first and second-order CFA. Herein, according to the fit indices revealed, there is an adequate fit between the model and data.

The first-order CFA results are presented in Figure 2:

Note: All t values are significant.

KN (Self-Objectification), D (Derogation), BKIG (Loss of Self/Internalized Powerlessness), RA (Competition/ Self-Separation), EO (Male Prioritization)

Figure 2. Diagram of Standardized Values for the First-Order CFA

The diagram of standardized values related to the first-order CFA is given above. As shown in Figure 2, the standardized values range between 0.47-0.64 for Self-Objectification, 0.49-0.65 for Derogation, 0.34-0.73 for Loss of Self/Internalized Powerlessness, 0.19-0.72 for Competition/ Self-Separation, and 0.35-0.63 for Male Prioritization subscale.

Table 4. Standardized Loadings, *t* and R² Values for CFA

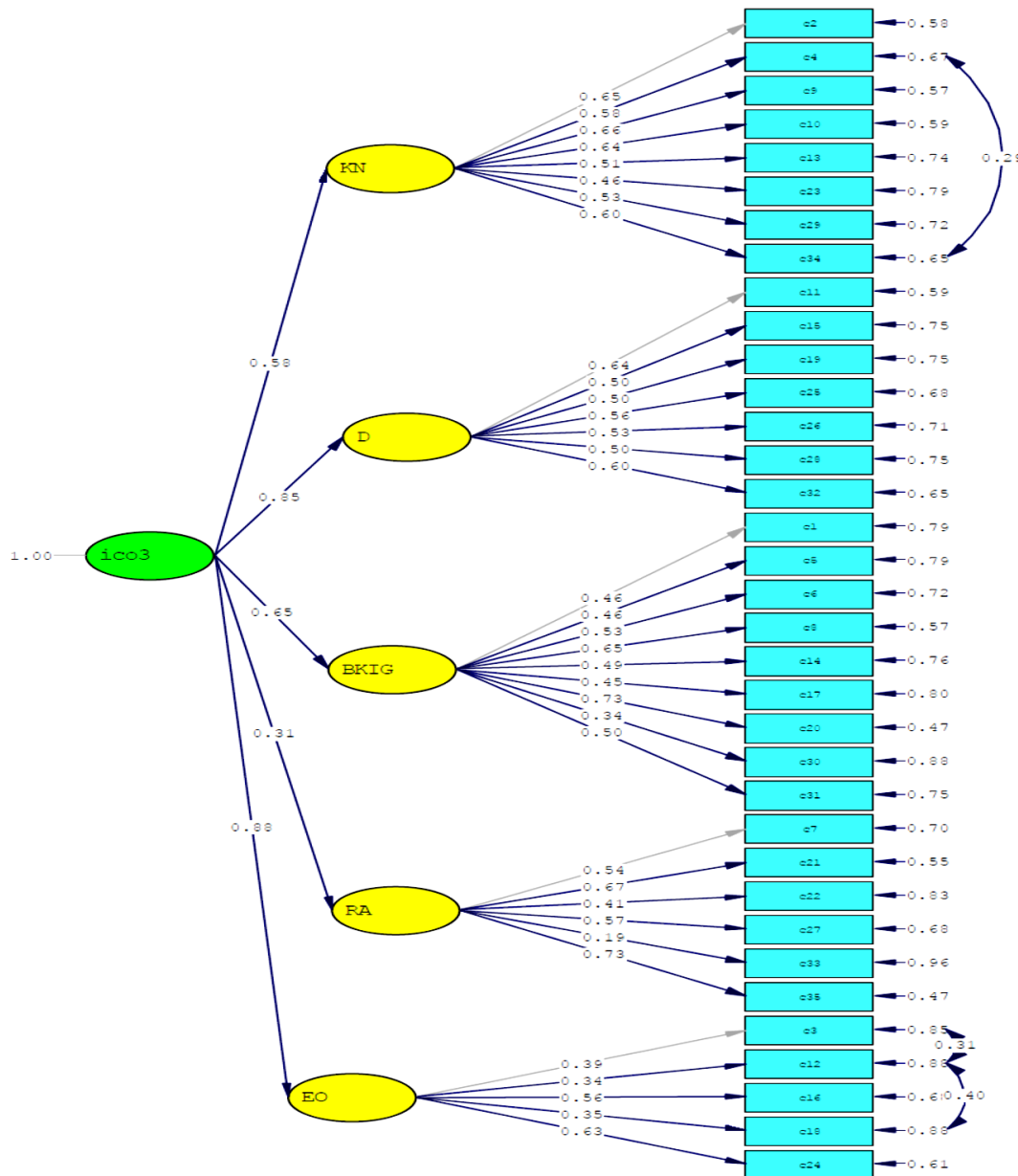
Item Number	Standardized Values	<i>t</i> Values	R ²
1	0.46	8.80	0.21
2	0.64	13.01	0.41
3	0.38	6.72	0.15
4	0.57	11.33	0.33
5	0.45	8.61	0.20
6	0.52	10.13	0.27
7	0.55	10.39	0.30
8	0.66	13.40	0.43
9	0.64	12.88	0.40
10	0.64	12.92	0.40
11	0.65	13.19	0.42
12	0.35	6.05	0.12
13	0.52	10.14	0.27
14	0.48	9.28	0.23
15	0.49	9.34	0.24
16	0.56	10.19	0.32
17	0.44	8.32	0.19
18	0.36	6.29	0.13
19	0.49	9.51	0.24
20	0.73	15.34	0.53
21	0.66	12.90	0.44
22	0.41	7.46	0.17
23	0.46	8.85	0.21
24	0.63	11.32	0.39
25	0.57	11.26	0.33
26	0.52	10.21	0.28
27	0.60	11.53	0.36
28	0.50	9.75	0.25
29	0.55	10.85	0.30
30	0.34	6.37	0.12
31	0.51	9.85	0.26
32	0.60	12.02	0.36
33	0.19	3.32	0.35
34	0.60	12.08	0.37
35	0.72	14.29	0.52

As seen in the table, only the 33rd item had a factor loading of smaller than 0.30. However, it was not excluded, as the *t* value of this item was significant and it was theoretically consistent with the construct.

The *t* values belonging to the items indicate that all values are above 2.56. Therefore, all indicators have yielded significant *t* values at the 0.01 level. When the regression coefficients, i.e. the explanatory variance, were

examined, it was found that item 20 (0.53) had the highest level of contribution and item 30 (0.12) had the lowest.

Diagram of the second-order CFA is presented in Figure 3:

Note: All t values are significant.

Figure 3. Diagram of Standardized Values for the Second-Order CFA

Standardized values related to the second-order CFA are illustrated in Figure 3. As shown in Figure 3, standardized values range between 0.46-0.65 for Self-Objectification, 0.50-0.64 for Derogation, 0.34-0.73 for

Loss of Self/Internalized Powerlessness, 0.19-73 for Competition/Self-Separation, and 0.34-63 for Male Prioritization subscale. These values were quite close to those in the first-order CFA. Similar to the first-order CFA, except the 33rd item, all items had factor loadings of above 0.30, and all *t* values were significant.

The path coefficients (λ), *t*, and R^2 values between the first-order latent variables (Self-Objectification, Derogation, Loss of Self/Internalized Powerlessness, Competition/ Self-Separation, and Male Prioritization) in the model and the second-order variable, the Internalized Sexism construct, are given in Table 5.

Table 5. Path Coefficients, Measurement Errors, *t* and R^2 Values for the Second-Order CFA

Second-Order Variable	First-Order Variables	Path (λ)	Coefficient <i>T</i>	R^2
Internalized Sexism	1. Self-Objectification	.58	8.22	.33
	2. Derogation	.85	10.63	.73
	3. Loss of Self/Internalized Powerlessness	.65	7.15	.43
	4. Competition/ Self-Separation	.31	4.45	.09
	5. Male Prioritization	.88	6.37	.77

As shown in Table 5, the Male Prioritization subscale had the highest association with internalized sexism (0.88), while the Competition/Self-Separation subscale had the lowest (0.31). Similar to the first-order CFA, the resultant of goodness-of-fit values for the second-order were within acceptable levels ($\chi^2 / df = 2.53$, RMSEA = .06, CFI = .90, SRMR = .07). Further, the relationships between the second-order variable and the first-order constructs were all significant ($p = 0.00$). Of first-order variables, Male Prioritization (77%) explains the variance in the second-order variable in the model the most, and Competition/Self-Separation (9%) explains the least. According to these results, Self-Objectification, Derogation, Loss of Self/Internalized Powerlessness, Competition/Self-Separation, and Male Prioritization subscales were confirmed to be components of Internalized Sexism.

Reliability of Internalized Sexism Scale

Cronbach's Alpha internal consistency coefficient and test-retest techniques were used for the reliability of the scale. Besides, correlations of subscales with one another and the total score of the scale were examined. For implementing test-retest, the scale was administered to a different group of 88 people first and, then, it was re-administered with a two-week interval. As subject loss was experienced in the process, the number of the matched test was 67. The Cronbach's Alpha internal consistency coefficients and correlations for test-retest and total score of the scale are presented in Table 5:

Table 6. Cronbach Alpha and Test-Retest Analysis Results for Internalized Sexism Scale

Factors	Cronbach Alpha	Test-Retest
Self-Objectification	.75	.76
Derogation	.75	.71
Loss of Self/Internalized Powerlessness	.71	.69
Competition/Self-Separation	.71	.73
Male Prioritization	.66	.64
Scale (Total)	.84	.76

As seen in Table 6, the Cronbach's Alpha coefficient was 0.84 for the total score of the Internalized Sexism Scale, 0.75 for Self-Objectification, 0.75 for Derogation subscale, 0.71 for Internalized Powerlessness, 0.71 for Self-Separation, and 0.66 for Male Prioritization subscales. A scale with the Cronbach's Alpha values of 0.00-0.40, 0.41-0.61, 0.61-0.80, and 0.81<1 is considered as unreliable, poorly reliable, moderately reliable, and highly reliable, respectively (Özdamar, 1999). In this context, the resultant findings indicated that the reliability is high for the whole scale and moderate in the subscales.

The test-retest reliability coefficient for the whole scale was 0.76. 0.76 for self-objectification, 0.71 for Derogation, 0.69 for Loss of Self/Internalized Powerlessness, 0.73 for Self-Separation, and 0.64 for Male Prioritization subscale.

The findings and analyses related to the correlations between the subscales and correlations between these subscales and the total score of the scale are given in Table 7.

Table 7. Correlation Values Showing the Relationship between the Total Score of the Internalized Sexism Scale and the Subscales

Subscales	1	2	3	4	5	6
Self-Objectification	-					
Derogation	.38**	-				
Loss of Self/Internalized Powerlessness	.28**	.33**	-			
Competition/Self-Separation	.22**	.43**	.19**	-		
Male Prioritization	.30**	.21**	.18**	.30**	-	
Total Score the Scale	.69**	.72**	.63**	.65**	.55**	-

** The correlations are significant at the 0.01 level (2-tailed)

As shown in Table 7, the correlation between Self-Objectification subscale and total score of the scale is 0.69, 0.72 between Derogation subscale and the total score of the scale, 0.63 between Loss of Self/Internalized Powerlessness subscale and the total score of the scale, 0.70 between Competition/Self-Separation subscale and the total score of the scale, and 0.55 between Male Prioritization subscale and the total score of the scale. It is argued that, in a valid test, the correlations between the subscales and the total score should be significant (Tavşancıl, 2010) and this is considered as evidence that the scale constitutes a construct (Otrar & Argın, 2015). Hence, it could be argued that the resultant findings have contributed to the validity and reliability of the scale.

According to Table 7, the relationships between the subscales are small but significant. Besides, the relationships between the subscales, making up the scale, are not among the extreme values. Since relationships between subscales are at a desirable level, it could be considered as another indication for the reliability of the scale.

Scoring and Interpretation of the Scale

The Internalized Sexism Scale consists of 35 items and five subscales measuring different aspects of internalized sexism in women. Item 13 and 31 are scored inversely while other items are scored straightly. There are eight items in Self-Objectification, seven in Derogation, nine in Loss of Self/Internalized Powerlessness, six in Competition/Self-Separation, and five in Male Prioritization subscales. The scale is of a 5-point Likert type scale (5 = Strongly Agree, 1 = Strongly Disagree). The high score taken from the scale suggests that the internalized sexism of the woman is high.

DISCUSSION, CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

This study aimed to develop a valid and reliable measurement tool for measuring the construct and dimensions of internalized sexism in women and the reflection of this construct in their beliefs and behaviors. The content validity, exploratory factor analysis, first and second-order confirmatory factor analysis, Cronbach's Alpha internal consistency coefficients, test-retest reliability and correlation of the subscales with one another and the total score of the scale revealed that the validity and reliability properties of the developed scale are within acceptable limits.

Factor Structure

The exploratory factor analysis suggested five subscales. The items in these subscales were mostly consistent with some classifications in the literature (Bearman, Korobov, & Thorne, 2009; Bearman & Amrhein, 2014). The factor analysis supported this construct as well. The subscales and the points to be considered in naming these subscales are discussed as in the following:

- 1- **Self-Objectification:** The items included this dimension aim to measure women's evaluation of their own bodies with a sexist perception and their behaviors. This dimension coincides with the concept of self-objectification in the literature (Fredrickson & Roberts, 1997; Bearman & Amrhein, 2014; Calogero; Tantleff-Dunn & Thompson, 2011). Self-objectification means that the person defines her self-perception according to her physical appearance and believes in it, and as a result the self-image becomes limited to the body image (Bearman & Amrhein, 2014). The items of this dimension measure the equalization of worth of the woman with her body as a result of the objectification of the woman and the behaviors and perceptions that arise accordingly. These behaviors and perceptions include the behaviors of a woman to gain approval for her beauty, shame when she cannot obtain approval for

beauty or trying to obtain this approval through diet, etc., and competing with other women over beauty.

2. Derogation: Items in this dimension include comments on women judging themselves and other women pertinent to their gender roles. This dimension corroborates with the concept of derogation in the literature (Fisher, 2004; Bearman & Amrhein, 2014; Settles, Cortina, Buchanan, & Miner, 2012; Ifechelobi & Ifechelobi, 2017). This dimension includes items indicating a patriarchal sense of morality and what women should and should not do based on this understanding. Keeping and confining women within certain limits is the main function of these beliefs and practices.

3. Loss of Self/Internalized Powerlessness: In this dimension, there are items on avoidance of women to announce their power, decisions, and ideas, their tendencies to act as if they are powerless, and to show sacrifice ignoring their own self. In line with the literature, these items can be explained by the concepts of internalized powerlessness (Bearman, Korobov, & Thorne, 2009; Bearman & Amrhein, 2014; Lerner, 1991) and loss of self (Bearman, Korobov, & Thorne, 2009; Bearman & Amrhein, 2014; Whitton, Stanley, & Markman, 2002; kaNdIondlo, 2011). Women's behaviors such as despising their capabilities and achievements, looking unassertive rather than decisively expressing their ideas, and more are included in this category. In addition to internalized powerlessness, the items in this dimension also point out extreme self-sacrifice. Loss of self refers to situations where women sacrifice their own needs and desires to serve the needs of men and even lose their awareness of it (Bearman, Korobov, & Thorne, 2009). Accumulation of items related to the loss of self and internalized powerlessness in the same dimension is thought to be due to the fact that both characteristics can be adopted with the concern of not being accepted by society. In other words, the powerfulness of women is an undesirable situation in patriarchal structure and, thereby, women may internalize powerlessness to avoid its consequences, while also selfishly internalize extreme self-sacrifice as a defensive strategy against stigmatization and, consequently, internalize the resultant loss of self.

4- Self-Separation/Competition: This dimension includes items on women who segregate themselves from this identity despite their negative labels and comments towards other women. The word Self-Separation is used with the meaning of being different than is expected. It may be stated that these items are formed from a combination of derogation and competition between women (Bearman & Amrhein). On the one hand, some items use negative and aggressive comments and labeling, that is, derogation towards women, while, on the other hand, there is also an effort for showing herself more ideal than the women who have labeled her, that is, competition between women. Sometimes, competition between women can take place by demeaning or belittling other women for seeing and/or showing oneself better (Bearman & Amrhein, 2014), and the items in this subscale coincide with this explanation.

5- Male Prioritization: This dimension includes items that prioritize men in making decisions, getting approval, managing and men's being socially desirable. This dimension could be explained by the self-invalidation concept

in the literature. The gender regime constantly trivializes the visible aspects of humanity regarding women. Accordingly, as women internalize invalidation of their own experiences, they learn to silence their voices, to distrust their own judgments, and, thus, to rely more on men and leave the power of decision-making to them (Bearman & Amrhein, 2014). This condition, however, leads to male prioritization.

In conclusion, a valid and reliable measurement tool was presented for measuring the construct of internalized sexism observed in women in this study. This scale is expected to be used in studies that determine the prevalence and effects of internalized sexism and its relationships with other variables. Making sexism and its negative effects visible holds a valuable place in the fight against sexism. This study may contribute to scientific research in this aspect. This study is intended to be a tool for people working in the field of mental health to be aware of the problems that women face due to internalizing sexism, to help women recognize, understand and improve their ability to deal with sexism.

This study was conducted with the participation of women from different age groups. One of the advantages of this scale is that it was developed for all groups, not just university students or a certain age group. Therefore, this scale could be administered to women of all age groups.

Moreover, research which investigate internalized sexism in women has not been found in Turkish literature. In the same construct is also occurred for Turkish participants that is compatible with the existing literature in the world. Notably, the construct of this scale showed that the internalized sexism is also occur in Turkey in similar forms as in the world.

Although no Turkish study has directly investigated internalized sexism in women, the emergence of a construct matching the existing literature in the world on this issue in participants consisting of women in Turkey is worthwhile in terms of showing the presence of internalized sexism in similar dimensions in Turkey. In addition, this scale could be translated into different languages and used in the future because no other measurement tool that directly measures internalized sexism in women has been found in the literature.

Despite having a practically universal prevalence, sexism is a construct that is very much influenced by culture, whereby the fact that this construct includes only some dimensions of internalized sexism should be taken into consideration. Therefore, there is a need for mixed-methods studies that use techniques like interviews, observations, and similar others in addition to the quantitative data to reveal more complex forms of internalized sexism.

This research was conducted with women from the general population. In particular, the vast majority of participants are women with a high level of education. It should be considered that sexism can be experienced in different forms in different social groups. Different studies are required to be conducted to understand what construct the internalized sexism demonstrates, especially, in women of different religions, sects, ethnicities,

disabilities, various professional groups, and different socioeconomic statuses, namely at the concurrence of femininity and different social identities.

ETHICAL DECLARATION

In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. In addition, the research was approved by the Mersin University Social and Human Sciences Ethics Committee (Ethics committee meeting date and decision number: 03/07 / 2020-35).

REFERENCES

- Bearman, S., & Amrhein, M. (2014). Girls, women, and internalized sexism. *Internalized Oppression: . J. R. David (Ed.), Internalized oppression: The psychology of marginalized groups* (pp. 191-225), Springer Publishing Company.
- Bearman, S., Korobov, N., & Thorne, A. (2009). The fabric of internalized sexism. *Journal of Integrated Social Sciences, 1*(1), 10-47.
- Berktaş, F. (2004). Kadınların İnsan Haklarının Gelişimi ve Türkiye Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları. *İstanbul Bilgi Üniversitesi: Sivil Toplum Kuruluşları Eğitim ve Araştırma Birimi*.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, spss uygulamaları ve yorum*. Pegem Akademi.
- Calogero, R. M., Tantleff-Dunn, S. & Thompson, J. K. (2011). Future directions for research and practice. In R. M. Calogero, S. Tantleff-Dunn, & J. K. Thompson (Eds.), *Self objectification in women: Causes, consequences, and counteractions* (pp. 217-237). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/12304-000>
- Campbell, A. (2004). Female competition: Causes, constraints, content, and contexts. *Journal of sex research, 41*(1), 16-26. <https://doi.org/10.1080/00224490409552210>
- Comrey, A. L. ve Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis*. Hillsdale, Lawrence Erlbaum.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: Spss ve Lisrel uygulamaları*. Pegem Akademi.
- Dökmen, Z. Y. (2004). *Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. Sistem Yayıncılık.
- Fisher, M. L. (2004). Female intrasexual competition decreases female facial attractiveness. *Proceedings-Royal Society of London. Biological sciences, 271*, 283-285. Doi: 10.1098/rsbl.2004.0160
- Fredrickson, B. L., & Roberts, T. A. (1997). Objectification theory: Toward understanding women's lived experiences and mental health risks. *Psychology of women quarterly, 21*(2), 173-206.
- Gould, S. J. (1987). Second order confirmatory factor analysis: An example. In *Proceedings of the 1987 Academy of Marketing Science (AMS) Annual Conference* (pp. 488-490). Springer, Cham.
- Gündüz, Y. ve Coşkun, Z. S. (2012). Öğrenci algısına göre öğretmen etik değerler ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 13*(1), 111-131.

- Herek, G. M. (2009) In T. D. Nelson (Ed.), *Sexual Prejudice. Handbook of prejudice, stereotyping and discrimination* (pp. 441–68). Psychology Press.
- Ifechelobi, C. ve Ifechelobi, J. N. /2017). *Gender Discrimination: An Analysis of the Language of Derogation. IOSR Journal Of Humanities And Social Science. 22(12). 23-27. Doi:10.9790/0837-2212062327*
- kaNdlondlo, M. (2011). When sacrificing self is the only way out: A tribute to my mother. *Agenda, 25(1), 15-21.*
<https://doi.org/10.1080/10130950.2011.575576>
- Kosut, M. (Ed.). (2012). *Encyclopedia of Gender in Media*. SAGE Publications.
- Lemonaki, E., Manstead, A. S., & Maio, G. R. (2015). Hostile sexism (de) motivates women's social competition intentions: The contradictory role of emotions. *British Journal of Social Psychology, 54(3), 483-499.*
<https://doi.org/10.1111/bjso.12100>
- Moradi, B., Dirks, D., & Matteson, A. V. (2005). Roles of sexual objectification experiences and internalization of standards of beauty in eating disorder symptomatology: A test and extension of objectification theory. *Journal of Counseling Psychology, 52(3), 420-428.* <https://doi.org/10.1037/0022-0167.52.3.420>
- Otrar, M., & Argın, F. S. (2015). Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 4(1), 391-403.*
- Özdamar, K. (1999) *Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi 1*. Kaan Kitabevi.
- Pheterson, G. (1990). Alliances between women: Overcoming internalized oppression and internalized domination. In L. Albrecht & R. Brewer (Eds.), *Bridges of power: Women's multicultural alliances* (pp. 34–48). New Society Publishers.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2003). Cinsiyetçilik: kadınlara ve erkeklere ilişkin tutumlar ve çelişik duygulu cinsiyetçilik kuramı. *Türk psikoloji yazıları, 6(11-12), 1-20.*
- Sancar, S. (2011). Birkaç Arpa Boyu. 21. Yüzyıla Girerken Türkiye’de Feminist Çalışmalar. *Koç Üniversitesi Yayınları.*
- Settles, I. H., Cortina, L. M., Buchanan, N. T., & Miner, K. N. (2013). Derogation, discrimination, and (dis) satisfaction with jobs in science: A gendered analysis. *Psychology of Women Quarterly, 37(2), 179-191.*
<https://doi.org/10.1177%2F0361684312468727>
- Stevens, J. (2002). *Applied multivariate statistics for the sciences. Hillsdale, Laurence Erlbaum Associates.*
- Stockley, P., & Campbell, A. (2013). Female competition and aggression: interdisciplinary perspectives. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences, 368(1031), 1-11.*
<https://doi.org/10.1098/rstb.2013.0073>
- Sümer, N. (2000). *Yapısal eşitlik modelleri. Türk Psikoloji Yazıları, 3(6), 49-74.*
- Swim, J. K., & Hyers, L. L. (2009). Sexism. In T. D. Nelson (Ed.), *Handbook of prejudice, stereotyping and discrimination* (pp. 407–430). Psychology Press.
- Szymanski, D. M., Gupta, A., Carr, E. R., & Stewart, D. (2009). Internalized misogyny as a moderator of the link between sexist events and women's psychological distress. *Sex Roles, 61(1-2), 101-109.*
<https://doi.org/10.1007/s11199-009-9611-y>
- Tavşancıl, E. (2010). Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi. *Nobel Yayıncılık.*

Whitton, S., Stanley, S., & Markman, H. (2002). Sacrifice in romantic relationships: An exploration of relevant research and theory. In A. L. Vangelisti, H. T. Reis & M. A. Fitzpatrick (Eds.), *Stability and change in relationships* (pp. 156 –181). Cambridge University Press.

KADINLARDA İÇSELLEŞTİRİLMİŞ CİNSİYETÇİLİK ÖLÇEĞİ'NİN GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

ÖZ

Bireylere zarar veren ya da toplumda var olan cinsiyet eşitsizliğinin korunmasına katkıda bulunan inanç ve davranış ve kurumsal pratiklere işaret eden cinsiyetçilik tüm cinsiyetlere yönelik olmakla birlikte çoğunlukla kadınlara yöneliktir. İçselleştirilmiş cinsiyetçilik ise kadınların kendilerine ve diğer kadınlara yönelttikleri cinsiyetçiliktir. İçselleştirilmiş cinsiyetçilik doğrudan görünür olan cinsiyetçilik biçimlerinden farklı olduğu için çoğu zaman fark edilememektedir. Fark edilmemesi ise toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile mücadelede bu boyutun zayıf kalmasına yol açmaktadır. Bu nedenle içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin ölçülmesinde kullanılacak bir ölçme aracının geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı kadınlarda içselleştirilmiş cinsiyetçiliği ölçen geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının geliştirilmesidir. Ölçek geliştirme çalışmasında üç ayrı çalışma grubundan, yaşları 18 ile 53 arasında değişen toplam 1088 kadın katılımcıdan veri toplanmıştır. Ölçek geliştirme sürecinde ölçeğin kapsam geçerliliği, yapı geçerliliği ve güvenilirlik çalışmaları yürütülmüştür. Bunun için kapsam geçerlilik indeksi, Açıklayıcı ve Doğrulamalı Faktör Analizi, test tekrar test ve Cronbach Alpha teknikleri kullanılmıştır. Yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi sonucunda ölçeğin 5 alt boyuttan (Kendini Nesneleştirme, Derogasyon, Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük, Rekabet/Ayrıksılık ve Erkeği Önceleme) oluştuğu gözlenmiş ve bu yapı farklı bir çalışma grubunda Doğrulamalı Faktör Analizi ile test edilerek uyumlu olduğu gözlenmiştir. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık ve test tekrar test güvenilirliği İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik ölçeği toplamı için .84, Kendini Nesneleştirme alt boyutu için .75, Derogasyon alt boyutu için .75, İçselleştirilmiş Güçsüzlük alt boyutu için .71, Ayrıksılık alt boyutu için .71 ve Erkeği Önceleme alt boyutu için .66 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin toplamı için test tekrar test güvenilirlik katsayısı .76; Kendini Nesneleştirme alt boyutu için .76; Derogasyon alt boyutu için .71; Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük alt boyutu için .69; Ayrıksılık alt boyutu için .73; Erkeği Önceleme alt boyutu için ise .64 olarak hesaplanmıştır. Ölçek için yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucunda geliştirilen ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu ve çalışmalarda kullanılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, kendini nesneleştirme, derogasyon, içselleştirilmiş cinsiyetçilik.

GİRİŞ

Biyolojik olarak kadın veya erkek olarak dünyaya gelen insana içinde yaşadığı kültür tarafından biyolojik cinsiyetiyle ilişkili olarak birtakım özellikler atfedilmektedir. Biyolojik farkın kültür içinde eşitsiz, hiyerarşik bir farklılığa dönüştürülmesiyle toplumsal cinsiyet dediğimiz olgu ortaya çıkmıştır (Berktaş, 2004). Toplumsal cinsiyet, erkeklik ile kadınlık üzerine kurulu ikili kategorilere dayanan ve toplumsal olarak yapılandırılmış bir sınıflandırma sistemi olarak tanımlanmaktadır (Kosut, 2012). Bu sınıflama sistemi, kadınları ve erkekleri belli kalıplara göre şekillendirmektedir. Bu kalıplar ise toplumsal cinsiyet rollerine işaret etmektedir.

Toplumsal cinsiyet rolleri, toplumun tanımladığı ve bireylerin yerine getirmelerini beklediği cinsiyetle ilişkili bir grup beklentidir. Bu kavram, cinsiyet kalıp yargılarını ya da toplumun belirlediği cinsiyet farklılıklarını yansıtmak üzere kullanılmaktadır (Dökmen, 2004). Toplum sürekli olarak bu rollere göre davranıp davranmadığımızı göre ödül ve ceza akışı sağlamak ve bütün insanları bu rollere uygun davranmak için koşullamaktadır. Her ne kadar toplumsal cinsiyet rolleri hem erkekler hem de kadınlar için ağır ve insanlık dışı koşullar ortaya çıkarsa da kadınları dezavantajlı hale getirecek şekilde yapılandırılmıştır (Bearman ve Amrhein, 2014). Toplumsal cinsiyet rollerinin altında ise cinsiyetçilik olgusu inşa edilmektedir.

Cinsiyetçilik genel olarak kişinin cinsiyetine dayalı olarak yapılan ve bireylere zarar veren ya da toplumda var olan cinsiyet eşitsizliğinin korunmasına katkıda bulunan inanç, davranış ve kurumsal pratikler olarak tanımlanmaktadır (Swim ve Hyers, 2009). Cinsiyetçilik ile kadın ve erkek arasındaki biyolojik ve sosyal rol farklılıkları ortaya konularak bu farklılıklar abartılmaktadır. Erkeklik ile güç, yüksek statü ve üstünlüğün birleştirilmesi, bununla beraber kadınların politik, ekonomik ve sosyal güç açısından daha zayıf konuma itilmesi ve ayrımcılığa uğraması cinsiyetçiliğin bir diğer tanımı olarak karşımıza çıkmaktadır (Sakallı – Uğurlu, 2003). Cinsiyetçilik tüm cinsiyetlere ve dolayısıyla erkeklere yönelik olmakla birlikte (örneğin, erkeklerin öğretmen olarak okulöncesi eğitiminde daha az tercih edilmesi) çoğunlukla kadınlara yöneliktir (Swim ve Hyers, 2009).

Cinsiyetçiliği kurumsal, kişilerarası ve içselleştirilmiş cinsiyetçilik olarak üç başlık altında ele almak mümkündür. Kurumsal cinsiyetçilik, sosyal, ekonomik ve politik niteliği olan kurumlar aracılığıyla yapılan cinsiyetçiliktir. Kadını sınırlayan yasal düzenlemeler veya kadını cinsel nesne olarak yansıtan medya buna örnektir. Kişilerarası cinsiyetçilik kişilerarası etkileşimlerde daha bireysel düzlemde yaşanan bir cinsiyetçilik türüdür. Örneğin bir erkeğin kadınların tacizi hak ettiğini söylemesi buna örnektir. İçselleştirilmiş cinsiyetçilik ise kadınların kendilerine ve diğer kadınlara yönelttikleri cinsiyetçiliktir. Kadının kendisinin ve/veya diğer kadınların cinsiyetinden dolayı daha değersiz olduğuna, eşit haklara layık olmadığına inanması buna örnektir (Bearman ve Amrhein, 2014). İçselleştirilmiş cinsiyetçiliğin farkı içselleştirme kavramında yer almaktadır.

İçselleştirme, insanın kendi davranışları için bir değeri, inancı, düzenlemeyi veya prosedürü benimsediği ve bunu kendisinin bir özelliği olarak deneyimlediği bir süreçtir. Önyargıların ve damgalamaların olduğu bir toplumda bir kişi damgalamayı içselleştirdiğinde, toplumun damgalanmış gruba yönelik önyargılarını ve itibarsızlaştırmalarını da benimsemektedir (Herek, 2009). Bu yönüyle içselleştirilmiş cinsiyetçilik, içselleştirilen baskının bir türüdür.

İçselleştirilen baskı, egemen bir grubun olduğu bir toplum içerisinde ezilen grubun da kendilerine yönelik önyargılara dâhil edilmesidir. İçselleştirilmiş baskının kendinden nefret etme, kendini gizleme, şiddet korkusu, aşağılık hissetme, boyun eğme, izolasyon, güçsüzlük ve hayatta kalmasına izin verildiği için hissedilen minnettarlık duygularından oluşması mümkündür. İçsel baskı, baskıcı bir sistem içindeki egemenliği yalnızca dış kontrolle değil, ezilen grupların zihinlerine de itaat ettirerek sürdüren mekanizmadır (Pheterson, 1990). Buna paralel olarak içselleştirilmiş cinsiyetçilik geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin pasif olarak kabulü; kültürel, kurumsal ve kişilerarası cinsiyetçiliğin farkında olunmaması ya da reddedilmesi olarak da kavramsallaştırılmaktadır (Szymanski, Gupta, Carr ve Stewart, 2009). İçselleştirilmiş cinsiyetçilik diğer cinsiyetçilik türlerine göre daha dolaylıdır ve günlük yaşamdaki pratiklerde çeşitli biçimlerde ortaya çıkmaktadır. Aşağıda yaygın olarak gözlenen içselleştirilmiş cinsiyetçilik biçimleri özetlenmeye çalışılmıştır:

1. Kendini Nesneleştirme

Nesneleştirme bir kişiyi sadece fiziksel görünüşüyle tanımlama ve o kişiyi seçimleri, deneyimleri olan bir birey olarak değil izleyiciye göre değerlendirilecek ve zevk alınacak, küçümsenecek veya göz ardı edilecek bir nesne haline dönüştürmedir. Başkaları tarafından nesneleştirilmek, nesnelleştirme sürecinin sadece bir parçasıdır. Kendilerinin ve diğer kadınların nesneleştirildiği sosyal çevrelere yeterince maruz kaldıktan sonra, kadınlar kendi bedenlerini dışardan bir gözlemci gibi görmeye başlamakta ve nesneleştirilmeyi içselleştirmektedirler (Fredrickson ve Roberts, 1997; Bearman ve Amrhein, 2014). Çoğu kadın, bilincine yerleşmiş bir erkek gözüyle kendini değerlendirmekte ve yargılamaktadır (Calogero, Tantleff-Dunn ve Thompson, 2011). Buna paralel olarak kendini nesneleştirmeyi bir kişinin gerçekte kim olduğunu fiziksel görünüşüyle tanımlaması ve buna inanması olarak özetlemek mümkündür. Bunun sonucu ise kadının benlik imajının beden imajıyla sınırlı olması ve nasıl hissettiğinden çok dışarıdan nasıl görüldüğünü önemsemesi olmaktadır (Bearman ve Amrhein, 2014). Nesneleştirilmeyi içselleştiren kadınlar bedenlerine cinsiyetçi bir algı ile yaklaşmakta ve nesneleştirenlerin onayını almak için kozmetik, estetik cerrahi vb. birçok alanda maliyeti yüksek ve tehlikeli işlemlere yönelmektedir. Ayrıca bu onaylanmayı elde edemediğinde bedeninden utanma, anksiyete, depresyon, yeme bozuklukları gibi psikolojik sorunlar baş göstermektedir (Calogero, Tantleff-Dunn ve Thompson, 2011; Moradi, Dirks ve Matteson, 2005). Özellikle nesneleştirilmenin bir sonucu olarak güzellik endüstrisi kadınları yaşlandıkça genç görünmesi gerektiği gibi imkânsız bir hedefe zorlamaktadır (Bearman ve Amrhein, 2014). Sonuç olarak içselleştirilmiş cinsiyetçiliği bir formu olan kendini nesneleştirme kadına çeşitli yollarla zarar veren bir pratik olarak karşımızda durmaktadır.

2. Kadınlar Arası Rekabet

Kadınlar arası rekabet konusu incelenirken ilk etapta cinsiyet-içi rekabet kavramı karşımıza çıkmaktadır. Özellikle evrimsel açıklamalar cinsiyet-içi rekabeti karşı cinsine cinsel açıdan erişmek amacıyla aynı cinsiyetten olan kişilerle girilen rekabette kullanılan stratejiler olarak tanımlamaktadır (Fisher, 2004). Bu rekabet kadınlar arasında olduğunda ise doğrudan değil daha çok dolaylı saldırganlığın gözlemlendiği ifade edilmektedir ve saldırganlıkların dedikodu ve rakibi kötü bir biçimde etiketleme şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Bunun nedeni ise çocuk doğurma

ve bakımının getirdiği kısıtlamalar nedeniyle nispeten düşük riskli rekabet stratejilerinin tercih edilmesine bağlanmaktadır (Campbell, 2004; Stockley ve Campbelli 2013). Rekabetin nedeni olarak evrimsel açıklamalardan ziyade toplumsal cinsiyet eşitsizliğini işaret eden bakış açıları ise bu konuyu daha farklı bir biçimde ele almaktadır.

Kadınlar arası rekabeti toplumsal cinsiyet eşitsizliği temelinde ele alan yaklaşıma göre bir baskı biçimi olan cinsiyetçilik var olan kaynakları iki cins arasında eşit olmayan bir biçimde dağıtmaktadır. Bu durum erkeklere avantaj sağlarken, kadınlara daha az para, daha az yüksek statüde pozisyon, daha az karar verme gücü olarak yansımaktadır. Bu nedenle kadınların erkeklerle aynı şeyi elde edebilmek için daha çok çalışması gerekmektedir (Bearman ve Amrhein, 2014). Kadınlar bazen bunun sorumluluğunu cinsiyetçiliğe değil rakibi olarak gördüğü diğer kadınlara atfetmektedir. Diğer taraftan düşmanca cinsiyetçiliğe maruz kaldıklarında, kadınların güvende hissetme duyguları ve kolektif özgüvenleri azalmakta, bu da erkeklerle sosyal olarak rekabet etme isteğini olumsuz olarak etkilemektedir (Lemonaki, Manstead ve Maio, 2015). Erkeklerle rekabet etmeleri güvenlik kaygıları nedeniyle engellenen kadınların da daha çok kadınlar arası rekabete yöneldikleri düşünülmektedir. Kadınlar arasındaki rekabet zaman zaman sosyal saldırganlık biçimleri olan yıkıcı dedikodu, sosyal dışlama şeklinde olabilmektedir. Kadınlar arası rekabet bazen kendisini daha iyi görmek ve/veya göstermek için diğer kadınları aşağı indirme veya düşük pozisyonda tutma biçiminde yapılabilmektedir (Bearman ve Amrhein, 2014). Genel olarak yetkinliğini arttırma, kendini geliştirme gibi yapıcı rekabet etme yolları (kadınlar veya erkeklerle) cinsiyetçi uygulamalarla kapatılan kadınlar rekabetten tamamen geri çekilebilmektedirler. Böylece kadınlar toplumsal cinsiyet rolleri ile belirlenmiş sınırların ardına çekilmekte ya da yıkıcı olan ve rakibi olarak gördüğü diğer kadınlara zarar vererek aşağı çekmeye dönük olabilmektedir.

3. Derogasyon

Derogasyon genel olarak eksiltme–değerini azaltma anlamında kullanılan bir kavramdır. Fisher (2004) kadın derogasyonunu, kadınların başka bir kadın 'rakibinin' algılanan değerini azaltmaya çalıştığı dolaylı bir saldırganlık biçimi olarak ve içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin bir formu olarak kadınların kendilerini ve diğer kadınları cinsiyet rolüne uygun bir biçimde yargılamaları olarak da tanımlanmaktadır (Bearman ve Amrhein, 2014). Özellikle cinsiyetçi derogasyonda cinsiyete dayalı olarak yapılan duyarsız, olumsuz ve saldırgan yorumlar bulunmaktadır (Settles, Cortina, Buchanan ve Miner, 2012). Örneğin flört eden kadınlara karşı aşağılayıcı bir dil kullanılması, kadınların zekalarıyla ilgili küçümseyici ifadeler kullanılması, erkekleri aşağılarken kadına yönelik özellikler atfetmek, vb. pratikler derogasyon kapsamında değerlendirilebilecek uygulamalardır (Ifechelobi ve Ifechelobi, 2017). Derogasyon, kadınları rollerinin dışına çıkmaları durumunda sınırların içine itme işlevi görmektedir. Özellikle kadınları cinsel ahlak üzerinden yargılama ve kadının cinselliğini kontrol etme çabası derogasyonda bulunmaktadır. Cinsiyetçiliğin diğer yönleri gibi, derogasyon da içselleştirilebilmekte ve kadınlar tarafından cinsiyet rolüne uygun davranmanın teşvik edilmesi amacıyla kendilerini ve birbirlerini eleştirmek için kullanılabilir (Bearman ve Amrhein, 2014).

4. İçselleştirilmiş Güçsüzlük

İçselleştirilmiş güçsüzlük (aşırı güçsüzlük olarak da adlandırılmaktadır) insanları kendilerini gerçek durumun gerektirdiğinden daha da güçsüz hissettiren ve daha sonra onları güçsüzlüklerini gerçekten doğrulayacak şekilde hareket etmeye yönlendiren duygular ve inançlar dizisi” olarak tanımlanmaktadır. Baskılanan gruplarda güçsüzlük sadece bir inanç değil aynı zamanda yaşam tarzıdır ve etkisi bütünseldir, kişinin duygularını, düşüncelerini, eylemlerini, benlik kavramını ve alternatif bir benlik hayal etme potansiyelini etkilemektedir (Lerner, 1991). Bu durum ise güç kavramıyla ilişkilidir. Cinsiyetçilik, gücü kadınlarla erkekler arasında orantısız bir şekilde dağıtmakta ve kadınları kaynaklara, statüye, ekonomik avantajlara, kendi kaderini belirleme ve güvenliğe erişimde erkeklere oranla dezavantajlı bir pozisyona yerleştirmektedir. İçselleştirilmiş cinsiyetçilik, kadınların güçsüz hissetmelerini ve dolayısıyla güçsüz hareket etmelerini garanti altına alarak eşitsiz güç dengesinin korunmasına yardımcı olmaktadır (Bearman ve Amrhein, 2014). Bu durum ise cinsiyet rollerini daha da pekiştirmektedir.

Bazen baskıya karşı pasif kalmak, itaat ediyormuş gibi görünmek daha az zarar görmeye yönelik bir korunma stratejisi olabilir. Ancak yeterli güç ve deneyime sahip olduğunda bile bu durum devam ediyorsa içselleştirilmiş güçsüzlükten söz edilebilir. Güçsüzlük kadın rolüyle daha uyumlu görünebilir ve içselleştirilmiş güçsüzlük, sanki kadın olmanın önemli bir parçasıymış gibi doğal görünebilir. Bilindiği gibi toplumsal cinsiyet rolleri kadınların seçeneklerini iki şekilde sınırlamaktadır. Bunlar; kadınların erkekler için öngörülen kariyerlere ve etkinliklere katılmalarını engellemek ve kadınların hayatlarını kadınlar için öngörülen faaliyetlerle doldurmaya teşvik etmek şeklindedir. Özellikle yeterli rol modellerinden ve destekten yoksun olan ve hayatlarını kadınlar için belirlenen etkinlikleri yaparak geçiren kadınların diğer seçenekleri değerlendirmesine çok da zaman ve enerjisi kalmamaktadır. Bu durum ise içselleştirilmiş güçsüzlüğü arttırmaktadır (Bearman ve Amrhein, 2014). Sonuç olarak içselleştirilmiş cinsiyetçilik ve ona eşlik eden içselleştirilmiş güçsüzlük duygusu, kadınların hayatta neyi hak ettikleri ve neler yapabilecekleri konusundaki düşük beklentileri pekiştirmektedir (Bearman, Korobov, ve Thorne, 2009). İçselleştirilmiş güçsüzlüğün iç içe olduğu; belki de içselleştirilmiş güçsüzlüğün bir sonucu ise benlik kaybı kavramıdır.

5. Benlik Kaybı

Benlik kaybı, kadınların, çoğu zaman erkeklerin ihtiyaçlarını karşılamak için kendi ihtiyaçlarını ve arzularını feda ettikleri ve hatta farkındalıklarını kaybettikleri durumlara atıfta bulunmaktadır (Bearman, Korobov, ve Thorne, 2009). Aşırı fedakârlık, sonuçlar kişinin benliği için zararlı olsa bile, karşıdaki kişinin veya ilişkinin iyi olması için kişisel kendi istek ve ihtiyaçlarından vazgeçmesi olarak tanımlanmaktadır (Whitton, Stanley ve Markman, 2002). Özellikle aşırı fedakarlığın kadınlarda yaygın olduğu bilinmektedir. Kadınlara toplum içerisinde mükemmel bir eş ve anne, şefkatli, fedakar, affedici ve kendini adanmış olması öğretilir (kaNdondlo, 2011). Bu cinsiyet rolleri ile uyumlu bir yaklaşımdır. Yani cinsiyetçilik, kadınlara ilişkilerde, ailelerde ve diğer sosyal gruplarda boyun eğmeyi öğretmektedir. Cinsiyetçilik içselleştirildikçe, kadınlar kendi ihtiyaçlarını ve arzularını erkeklerin ve kadınların

hizmet etmesi ve ilgilenmesi beklenen diğerlerinin ihtiyaçları lehine feda etmeyi öğrenirler (Bearman ve Amrhein, 2014). Bu durum benlik kaybına işaret etmektedir.

6. Kendini Geçersizleştirme

Cinsiyetçilik, kadına atfedilen veya kadına ait olan özellikleri ve var olma biçimlerini değersizleştirmektedir. Bu nedenle insanlığın kadına ait görünen yönleri değersizleştirilip geçersizleştirilmektedir. Cinsiyetçilik kadınların düşüncelerini, görüşlerini, inançlarını, değerlerini, duygularını, tercihlerini ve seçimlerini erkeklerin lehine geçersiz kılar. Kadınlar kendi deneyimlerinin geçersizliğini içselleştirdikçe, seslerini susturmayı, kendi yargılarına güvenmemeyi buna bağlı olarak da erkeğe daha çok güvenip karar verme gücünü erkeğe bırakmayı öğrenirler (Bearman ve Amrhein, 2014). Kadın geçersizleştirildiği ve bu durum kadına da kabul ettirildiği oranda kadının karar verme mekanizmalarına katılması daha da zorlaşmakta ve özellikle kendine dair kararlarda bile erkeğin onayına ihtiyaç duyar hale gelmektedir.

İçselleştirilmiş cinsiyetçiliğin çeşitli formları toplumsallaşma sürecinde kadınlara benimsetilen roller ile uyumlu ve var olan toplumsal cinsiyet rejiminin devamını destekleyen olgulardır. İçselleştirilmiş cinsiyetçilik mizojini (kadın düşmanlığı) gibi doğrudan görünür olan cinsiyetçilik biçimlerinden farklı olduğu için çoğu zaman fark edilememekte, fark edilmemesi ise toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile mücadelede bu boyutun zayıf kalmasına yol açmaktadır.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yarattığı olumsuz sonuçları ortaya çıkarıp görünür kılmayı ve bu yolla var olan eşitsizliği gidermeye yönelik adınlar atılmasını hedefleyen araştırmaların hem nitel hem de nicel boyutunun önemli olduğu düşünülmektedir. Kadın deneyimini görünür kılan nitel araştırmalarda belli bir başarı yakalanmasına rağmen nicel araştırma boyutunda büyük gruplar üzerinde ve daha genellenebilir sonuçlara ulaşan araştırmalara ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir (Sancar, 2003). Bunun için ise bu verilerin toplanabileceği ölçme araçları gerekmektedir. Nicel araştırmalarda geçerli ve güvenilir ölçme araçları büyük önem taşımaktadır. Yapılan araştırmalarda kadınlarda içselleştirilmiş cinsiyetçilik ile ilgili Türkçe formu olan bir ölçme aracına rastlanmamıştır. Bu nedenle bu çalışmanın amacı: kadınlarda içselleştirilmiş cinsiyetçiliği ölçen geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının geliştirilmesidir.

YÖNTEM

Bu araştırma tarama modelinde tasarlanan bir ölçek geliştirme çalışmasıdır. Araştırma, nicel bir araştırma olup temel araştırma niteliğindedir.

Çalışma Grupları

Araştırmada üç farklı çalışma grubundan veri toplanmıştır. Birinci çalışma grubu yaşları 18 ile 53 arasında değişen 587 kadından oluşmaktadır. Bu kadınların % 71,5 lisans ve lisansüstü eğitim düzeyine % 29,5'i ise lise ve altı eğitim düzeyine sahiptir. Bu çalışma grubundan geliştirilen ölçeğin yapı geçerliliği ve Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısının hesaplanması için veri toplanmıştır. İkinci çalışma grubu da yaşları 18 ile 53 arasında değişen 434

kadınlardan oluşmaktadır. Bu kadınların % 64,1'i lisans ve lisansüstü eğitim düzeyine % 35,9'u ise lise ve altı eğitim düzeyine sahiptir. İkinci çalışma grubundan ise ilk analizde ortaya çıkan yapının doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmesi için veri toplanmıştır. Araştırmanın üçüncü çalışma grubu ise yaşları 18-22 arasında değişen 67 üniversite öğrencisi genç kadından oluşmaktadır. Bu gruptan test tekrar test güvenilirliği için veri toplanmıştır. Test tekrar test yapılabilmesi için bu grup tekrar ulaşılabilmesi amacıyla üniversite öğrencilerinden seçilmiştir.

Veri Toplama Araçları

İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik Ölçeği: Ölçek bu çalışma kapsamında geliştirilmiştir. Ölçek kadınlarda içselleştirilmiş cinsiyetçiliği ölçmeyi amaçlayan maddelerden oluşmaktadır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmada katılımcılara dair demografik bilgileri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında toplanan veriler Google form aracılığıyla, katılımcılara telefon ve e - mail ile ulaşılarak toplanmıştır. Bu durum yüz yüze toplanmadığı için araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde gönüllülük esas alınmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde ilk önce verilerin faktör analizine uygun olup olmadığını belirlemek için KMO ve Bartlett testinden yararlanılmıştır. Verilerin faktör analizine uygun olduğu göz önünde bulundurularak Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) tekniğinden yararlanılmıştır. Ölçeğin ortaya çıkan yapısının doğrulanması için ise birinci ve ikinci düzey Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tekniğinden yararlanılmıştır. Birinci düzey DFA ölçeğin AFA ile ortaya çıkan 5 faktörlü yapısını doğrulamak için yapılmıştır. Çeşitli boyutları bir yapıyı ortak bir üst düzey faktörünün altına toplayarak yorumlama tekniği olan ikinci düzey DFA (Gould, 1987) ise ortaya çıkan alt boyutların içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin bileşenleri olup olmadığını belirlemek için kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirlik analizi için Cronbach Alpha İç Tutarlılık Katsayısı, test tekrar test ve ölçeğin alt boyutlarının birbirleri ve ölçek toplam puanıyla ilişkilerinin incelenmesi için ise Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı tekniğinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Ölçek Geliştirme Süreci

İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik Ölçeğinin geliştirilmesi sürecinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları için kapsam geçerliği, yapı geçerliği, iç tutarlılık güvenilirliği ve test tekrar test güvenilirliği çalışmaları yapılmıştır.

İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik Ölçeğinin Geçerliliği

Ölçeğin geçerliliğini test etmek için kapsam geçerliliği ve yapı geçerliliği incelenmiştir. Elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

Kapsam Geçerliliği

Ölçeğin madde havuzunun hazırlanması için öncelikle ilgili alanyazın taranmış ve alanyazın baz alınarak toplam 47 madde hazırlanmıştır. Hazırlanan 47 madde için bir uzman görüş formu oluşturulmuş ve bu maddeler ile ilgili Ölçme ve Değerlendirme, Psikolojik Danışma ve Rehberlik ve Kadın Araştırmaları alanından toplam 7 uzmandan görüş istenmiştir. Uzmanlardan maddeleri 1 (hiç uygun değil) ile 4 (çok uygun) arasında puanlamaları ve varsa düzeltmeye ilişkin önerilerini yazmaları istenmiştir. Hazırlanan maddelerin uzmanların verdikleri yanıtlar üzerinden maddelere ilişkin kapsam geçerlik indekslerine ilişkin hesaplamalar yapılmıştır. Yapılan kapsam geçerliliği analizinde uzmanlar tarafından uygun görülmeyen (kapsam geçerliliği indeksi .50) bir madde ölçekten çıkartılmış ve kapsam geçerlik indeksi .84 olan 10 madde de uzmanların önerilerine uygun bir biçimde revize edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda 46 maddelik deneme formu oluşturulmuştur.

Yapı Geçerliliği

Ölçeğin yapı geçerliliğinin test edilmesi için açılımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi tekniklerinden yararlanılmıştır.

Açılımlayıcı Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek için Açılımlayıcı Faktör Analizi (AFA) tekniği kullanılmıştır. AFA için önerilen örneklem büyüklüğünün en az 300 kişi olması ve ölçekte bulunan her madde için gözlem sayısının 5 ile 10 kişi arasında olması gerektiği belirtilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2001). AFA'da örneklem büyüklüğüyle ilgili olarak Comrey ve Lee (1992) 100 sayısının az 200 sayısının orta; 300 sayısının iyi; 500 sayısının çok iyi; 1000 gözlem ve daha fazlasının ise mükemmel olduğunu belirtmektedirler. Gözlem sayısının 587 olduğu göz önünde bulundurulduğunda gözlem sayısının çok iyi düzeyinde olduğunu söylemek mümkündür.

Verilerin faktör analizine uygun olup olmadığını incelemek Kaiser- Meyer- Olkin (KMO) katsayısının .60'tan yüksek ve Bartlett testinin anlamlı çıkması şartı aranmaktadır (Büyüköztürk, 2010). Yapılan incelemede KMO değerinin .86 ve Bartlett küresellik testinin anlamlı olduğu görülmüştür ($\chi^2=6987,752$ $df=1035$, $p<.00$). KMO değerinin .86 olması örneklem büyüklüğünün faktör analizi için yeterli olduğunu göstermektedir. Bartlett testinin anlamlı olması ise verilerin normal dağılımının kanıtı olarak görülmektedir (Büyüköztürk, 2010). Yapılan ilk faktör analizi sonucunda özdeğeri 1'in üzerinde olan 11 faktörün gözlenmiştir ancak faktör sayısına karar vermek için Scree Plot grafiği incelenmiştir.

Grafik 1. Scree Plot Grafiği

Scree Plot grafiği incelendiğinde içselleştirilmiş Cinsiyetçilik ölçeğinin 5. boyuttan sonra yatay eksene paralel olduğu görülmektedir. Bu yapı ölçeğin 5 faktörlü olduğunu düşündürmektedir. Bunun üzerine faktör sayısı 5'e sabitlenerek tekrar faktör analizi yapılmıştır.

Eğik veya dik döndürme kararı verilirken faktörlerin ilişkili olup olmadığının incelenmesi gerekmektedir. Eğer faktörler ilişkisizse dik döndürme; ilişkiliyse eğik döndürme kullanılmalıdır (Tabachnick ve Fidel, 2001). Bunun için önce eğik döndürme (Direct Oblimin) yapılarak 5 faktörün birbiriyle korelasyonları incelenmiştir. Yapılan analizde faktörler arasındaki korelasyonun .30'un altında ve $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı olmadığı gözlenmiştir. Bu nedenle analizde döndürme tekniği olarak Varimax dik döndürme kullanılmıştır.

Tabachnick ve Fidell'e (2001) göre faktör yük değerleri .32 ve üstüne ise değerlendirilmesi gerekmektedir. Stevens (2002) ise faktör yük değerleri arasındaki farkın minimum .10 olması gerektiğini belirtmektedir. Bu temelde yapılan analizde öncelikle faktör yük değerleri .32'den düşük olan maddeler ve faktör yük değerleri farklı boyutta birbirine yakın olan (aralarındaki fark .10 ve daha düşük olan maddeler) 10 madde ölçekten çıkarılmıştır. Yapılan incelemede "Kendini Nesneleştirme" alt boyutunda görünen ancak kuramsal olarak uymayan 1 madde (Adım çıkar diye etrafımdaki erkeklerle olan ilişkilerimde mesafe koyarım maddesi) incelenmiş ve maddenin çıkarılmasına karar verilmiştir. Ölçekte kalan maddeler ile yapılan son faktör analizindeki faktör yüklerine ait bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik Ölçeği'ne ait Maddelerin Faktör Yükleri

Madde	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Faktör 4	Faktör 5
10. Giydiğim kıyafetlerin başkaları tarafından beğenilip beğenilmediği konusunda endişelenirim.	.66				
9. Bir ortamdaki en güzel kadın olmayı isterim.	.64				
4. Güzel görünmek için rahat olmayan ayakkabılar giyerim.	.60				
34. Güzel görünmek için hareketlerimi kısıtlayan kıyafetler giyerim.	.60				
2. Bir ortamda benim dışındaki bir kadına benden fazla ilgi gösterilmesini istemem.	.59				
29. Olmam gerektiğini düşündüğüm beden ölçülerine sahip değilsem, bedenimden utanırım.	.58				
23. Güzel olmak kaygısıyla sık sık diyet yaparım.	.52				
13. Bedenimin nasıl görüldüğünden çok bedenim ile ilgili benim nasıl hissettiğim önemlidir.	.46				
19. Evlenecek kadın başka, eğlenilecek kadın başkadır.	.69				
25. Kadın kendisini ailesine admalıdır.	.66				
32. Yüksek sesle kahkaha atan kadınlar hafifmeşrep kadınlardır.	.66				
11. Erkeklerle rahat olan kadınları anlayamam.	.59				
15. Bazı kadınlar şiddeti hak eder.	.54				
28. Yanlış bir davranış sergilediğinde bir kadına müdahale etmeyi bir erkeğe müdahale etmekten daha kolay bulurum.	.48				
26. Daha eğitilmiş ve daha deneyimli olsam bile çevremdeki erkekler kadar yetkin hissetmiyorum.	.43				
20. Başkalarının isteklerini yerine getirmeye odaklandığım için kendim ne istediğimi bilmekte zorlanırım.			.69		
6. Herhangi bir konuda kendi istek ve ihtiyaçlarıma öncelik verdiğimde suçluluk hissederim.			.64		
8. Tepki çekme kaygısıyla yeteneklerimi ve başarılarımı küçümserim.			.60		
14. Çoğunlukla kendimi özür dilerken buluyorum.			.54		
17. Sevdiklerim için doğru olanı yapmak, gerçekten istediğim şeyi yapmaktan daha önemlidir.			.50		
31. İsteklerimi kararlı bir biçimde ifade ederim.			.49		
5. Biri bana iltifat ettiğinde bunu geçiştiririm.			.43		
1. Bir konuda fikrimi doğrudan söylemek yerine soru sorar gibi ifade ederim.			.40		
30. Bir şey hakkında yorum yapmadan önce yorumumun yanlış olabileceğini söylerim.			.34		
21. Bazı kadınlar gibi entrika çevirmek bana göre değil.				.70	
35. Ben diğer kadınlar gibi yalan söylemeye meyilli değilim.				.65	
27. Bazı kadınlar gibi davetkâr görünmek hoşuma gitmez.				.62	
7. Ben bazı kadınlar gibi dedikoducu değilim.				.57	
22. Hırslı kadınlar beni rahatsız eder.				.57	
33. Kadının düşmanı yine kadındır.				.43	
12. Kadınlardan çok erkek arkadaşlarla çalışmayı tercih ederim.					.78
18. Boş zamanlarımda kadın arkadaşlardan çok erkek arkadaşlarla zaman geçirmeyi tercih ederim.					.78
16. Erkeklerin saygı, onay, övgü veya eleştirilerini kadınlarınkinden daha fazla önemserim.					.55
3. Amirimin erkek olmasını tercih ederim.					.53
24. Önemli kararlar vereceğim zaman çevremdeki erkeklere danışırım.					.37

Yapılan analiz sonucunda ölçekteki maddelerin 5 boyutta toplandığı gözlenmektedir. Ölçekteki maddelerin faktör yük değerleri ise 0,34 ile 0,78 arasında değişmektedir. Comrey ve Lee (1992) maddelerin faktör yük değerlerinin .71 olduğunda “mükemmel”, 0.63 olduğunda “çok iyi”, 0.55 olduğunda “iyi”, 0.45 olduğunda “vasat” ve 0,32 olduğunda ise “zayıf olarak değerlendirmektedir. Bu sınıflamaya göre 35 maddelik ölçekte 3 madde “mükemmel”, 8 madde “çok iyi”, 13 madde “iyi”, 7 madde vasat, 4 madde ise zayıf kategorisindedir.

Tablo 2. İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik Ölçeği Alt Boyutlarının Özdeğer ve Açıkladıkları Varyans Oranları

Faktör	Madde Sayısı	Özdeğer	Açıkladığı Varyans
1. Kendini Nesneleştirme	8	3.19	9.12
2. Derogasyon	7	3.14	8.96
3. Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük	9	2,82	8,06
4. Rekabet/Ayrıksılık	6	2.67	7.62
5. Erkeği Önceleme	5	2.32	6.63
Toplam	35	11.56	40.39

Tablo 2’de görüldüğü gibi uygulanan AFA sonucunda elde edilen ölçek 35 madde ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Alanyazın incelemesi ve boyutlarda yer alan maddeler dikkate alınarak bu boyutlar “içselleştirilmiş güçsüzlük”, “erkeği önceleme”, Kendini Nesneleştirme, “Derogasyon” ve “Rekabet/Ayrıksılık” olarak adlandırılmıştır.

Ölçekte 1. Alt boyut olan Kendini Nesneleştirme faktöründe 8 maddenin yer aldığı saptanmıştır. Bu faktörün özdeğeri 3,191’dir. Birinci faktör, toplam varyansın % 9,116’sını açıklamaktadır. Kendini Nesneleştirme” alt ölçeği 2, 4, 9, 10, 13, 23, 29 ve 34’üncü maddelerden oluşmaktadır. Bu alt ölçekte alınabilecek maksimum puan 40 minimum puan 8’dir. Bu alt ölçekten alınan yüksek puan kadının cinsiyetçi bir beden algısı ve güzellik anlayışının yüksek olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin ikinci faktörü olan Derogasyon ise 7 maddeden oluşmaktadır. İkinci faktörün özdeğeri 3,137 olarak hesaplanmıştır. İkinci faktör toplam varyansın % 8,963’ünü açıklamaktadır. Derogasyon alt ölçeği 11, 15, 19, 25, 26 , 28 ve 32. maddelerden oluşmaktadır ve bu alt ölçekten alınabilecek en yüksek puan 35, en düşük puan ise 7’dir. Bu alt ölçekten alınan yüksek puan kadının toplumsal cinsiyet rollerini içselleştirme ve buna göre davranılması gerektiğine yönelik yargılarının yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Üçüncü faktör olan Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük 9 maddeden oluşmaktadır ve özdeğeri 2,822’dir. Üçüncü faktörün toplam varyansı açıklama yüzdesi % 8,061’dir. Bu alt ölçek; 1, 5, 8, 14, 20, 31, 30, 17 ve 6. Maddelerden oluşmaktadır. Bu alt boyuttan alınabilecek en yüksek puan 45, en düşük puan ise 9’dur. Bu alt boyuttan alınan yüksek puan kadının kendisini gerçekte olduğundan daha sınırlı ve daha az yetenekli bulunduğunu ayrıca istek ve ihtiyaçlarının farkında olmama ve onlardan fedakarlık yapma düzeyinin yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Dördüncü faktör olan Rekabet/Ayrıksılık 6 maddeden oluşmaktadır ve özdeğeri 2,666'dır, Dördüncü faktör toplam varyansın % 7,618'ini açıklamaktadır. Bu alt boyut; 7, 21, 22, 27, 33 ve 35. maddelerden oluşmaktadır. Bu alt boyuttan alınabilecek en yüksek puan 30, en düşük puan ise 6'dır. Bu alt boyuttan alınan yüksek puan kadının toplumsal cinsiyetin kadına yüklediği olumsuzlukları kabul edip kendisini bundan ayrı tutma eğiliminin yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Ölçeğin 5. Faktörü olan Erkeği önceleme ise 5 maddeden oluşmaktadır. Bu faktörün özdeğeri 2,320; toplam varyansı açıklama oranı ise % 6,629 olarak hesaplanmıştır. Bu alt boyut; 3, 12, 16, 18 ve 24. maddelerden oluşmaktadır. Bu alt boyuttan alınabilecek en yüksek puan 25, en düşük puan ise 5'tir. Bu alt boyuttan alınan yüksek puan kadının kendini ve/veya kadınları erkeklere oranla daha geçersiz algılaması ve erkekleri daha olumlu algılama eğilimine işaret etmektedir.

Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda sonucu 35 maddeden oluşan bir ölçek formu ortaya çıkmıştır. Son formda 13. ve 31. Maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçeğin 5 alt boyutu birlikte varyansın % 40,387'sini açıklamaktadır. Genel olarak sosyal bilimlerde geliştirilen ölçeklerde çok faktörlü desenlerde açıklanan varyansın % 40 ile % 60 arasında olması yeterli olarak kabul edilmektedir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2014). Bu kritere göre ölçeğin açıkladığı varyans kabul edilebilir sınırlar içerisinde.

Doğrulayıcı Faktör Analizi

DFA'nın uygulanması için ilk önce veri setindeki eksik değerler frekans tablosu ile incelenmiştir. Frekans tablosu incelendiğinde veri setinde herhangi bir eksik değer olmadığı saptanmıştır. DFA'da test edilmesi gereken önemli bir varsayım da tek ve çok değişkenli aykırı değerlerdir. Tek değişkenli aykırı değerleri tespit etmek için gözlenen her bir değişkene ilişkin z değerinin +3.29 ile -3.29 arasında bir değer alması gerekmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2001). Yapılan analizde veri setinde tek değişkenli aykırı değer olmadığı saptanmıştır. Çok değişkenli aykırı değerlerin tespit edilebilmesi için ise Mahalanobis uzaklığı hesaplanmıştır. Bu uzaklığa ilişkin dağılım χ^2 de ki-kare dağılımı ile uyumludur. $\chi^2_{(35, p < 0.001)} = 66,62$ değeri üzerinde olan 29 gözlem çoklu aykırı değer olması gerekçesiyle analize dahil edilmemiştir.

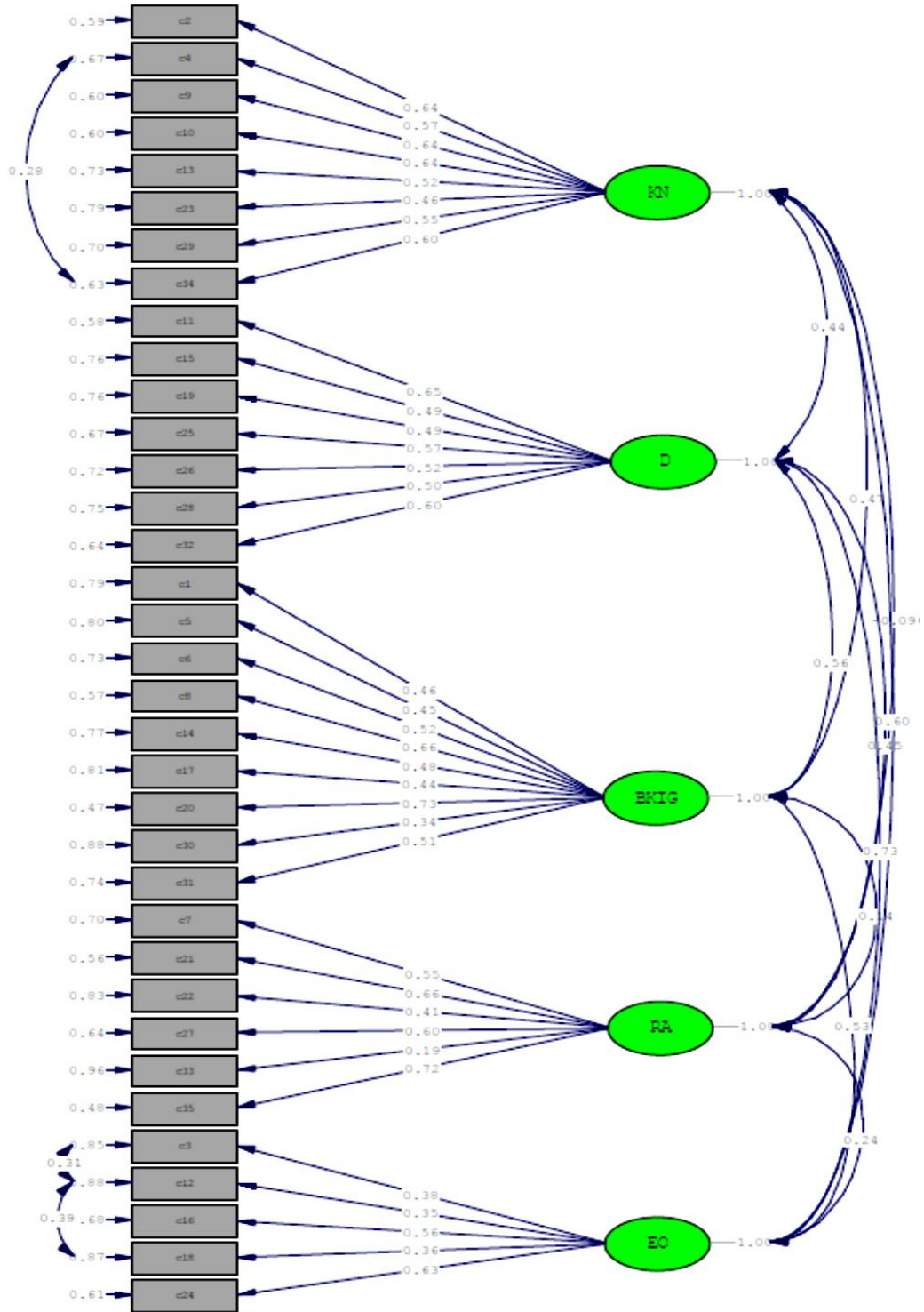
Açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına göre belirlenen ortaya çıkan ölçeğin yapısı birinci ve ikinci düzey doğrulayıcı faktör analiziyle(DFA) farklı bir çalışma grubundan toplanan veriler ile test edilmiştir. Yapılan birinci düzey DFA'da modifikasyon önerileri incelenmiş ve anlamsal olarak birbirleriyle ilişkili oldukları gözlenen ve aynı alt boyutlarda yer alan 4. ve 34. maddeler, 12. ve 18. maddeler, 12. ve 3. maddelerin hata kovaryansları ilişkilendirilmiştir. Aynı modifikasyon önerilerinin ikinci düzey DFA'da da olduğu gözlemlendiğinden aynı maddelerde ikinci düzey DFA'da da modifikasyon yapılmıştır. Çeşitli uyum indeksleri olmasına rağmen özellikle DFA'da model-veri uyumuyla ilgili ki-kare (χ^2), serbestlik derecesi ve manidarlık değeri, karşılaştırmalı uyum indeksi (comperative fit index; CFI), yaklaşık hataların ortalama karekökü (root mean squared error of approximation; RMSEA) ve Standarized Root Mean Square Residual (SRMR) değerlerinin raporlanması önerilmektedir (Kline, 2016). Bu çerçevede uygulanan birinci ve ikinci düzey DFA sonucunda elde edilen uyum iyiliği indeksleri Tablo 3'te sunulmuştur:

Tablo 3. Doğrulayıcı Faktör Analizi İçin Uyum İndeksleri

DFA	χ^2	Sd	P	χ^2/Sd	RMSEA	CFI	SRMR
Birinci Düzey	1328.59	547	0.00	2.43	0.06	0.91	0.07
İkinci Düzey	1397.15	552	0.00	2,53	0.06	0.90	0.07

Tablo 3'te yer alan uyum indeksleri incelendiğinde χ^2/Sd değerinin birinci düzey için 2.42 ikinci düzey için ise 2.53 olduğu gözlenmektedir. Büyük örneklerde χ^2/Sd değerinin 3'ün altında olması mükemmel uyuma işaret etmektedir (Sümer, 2000; Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012). Bu çerçevede χ^2/sd oranının her iki düzey için de mükemmel uyum değeri verdiğini söylemek mümkündür. Aldığı değerin .08 ve aşağısında olması iyi uyuma işaret eden RMSEA (Tabachnick ve Fidell, 2001) değeri her iki düzey için de .06; .90 ve yukarısında değer aldığı iyi uyuma işaret eden (Sümer, 2000) CFI değeri birinci düzey için .91, ikinci düzey için .90; .08 ve aşağısında olması iyi uyuma işaret eden SRMR değeri ise her iki düzey için de .07 olarak hesaplanmıştır. Bu çerçevede ortaya çıkan uyum indeksleri incelendiğinde model ve veri arasında yer alan uyumun yeterli olduğunu söylemek mümkündür.

Yapılan birinci düzey DFA ile ilgili sonuçlar Şekil 2'de sunulmuştur:

Şekil 2. Birinci Düzey DFA Standartlaştırılmış çözümlene değerleri sonuçlarına ait diyagram

Yukarıda yapılan birinci düzey DFA'ya ilişkin standartlaştırılmış çözümlene değerlerine ait diyagram verilmiştir. Şekil 2'de görüldüğü gibi standartlaştırılmış çözümlene değerleri Kendini Nesneleştirme için 0.47-0.64 arasında;

Derogasyon için 0.49-0.65 arasında; Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük için 0.34-0.73 arasında, Rekabet/Ayrıksılık alt için 0.19-0.72 ve Erkeği Önceleme için 0.35–0.63 arasında değişmektedir.

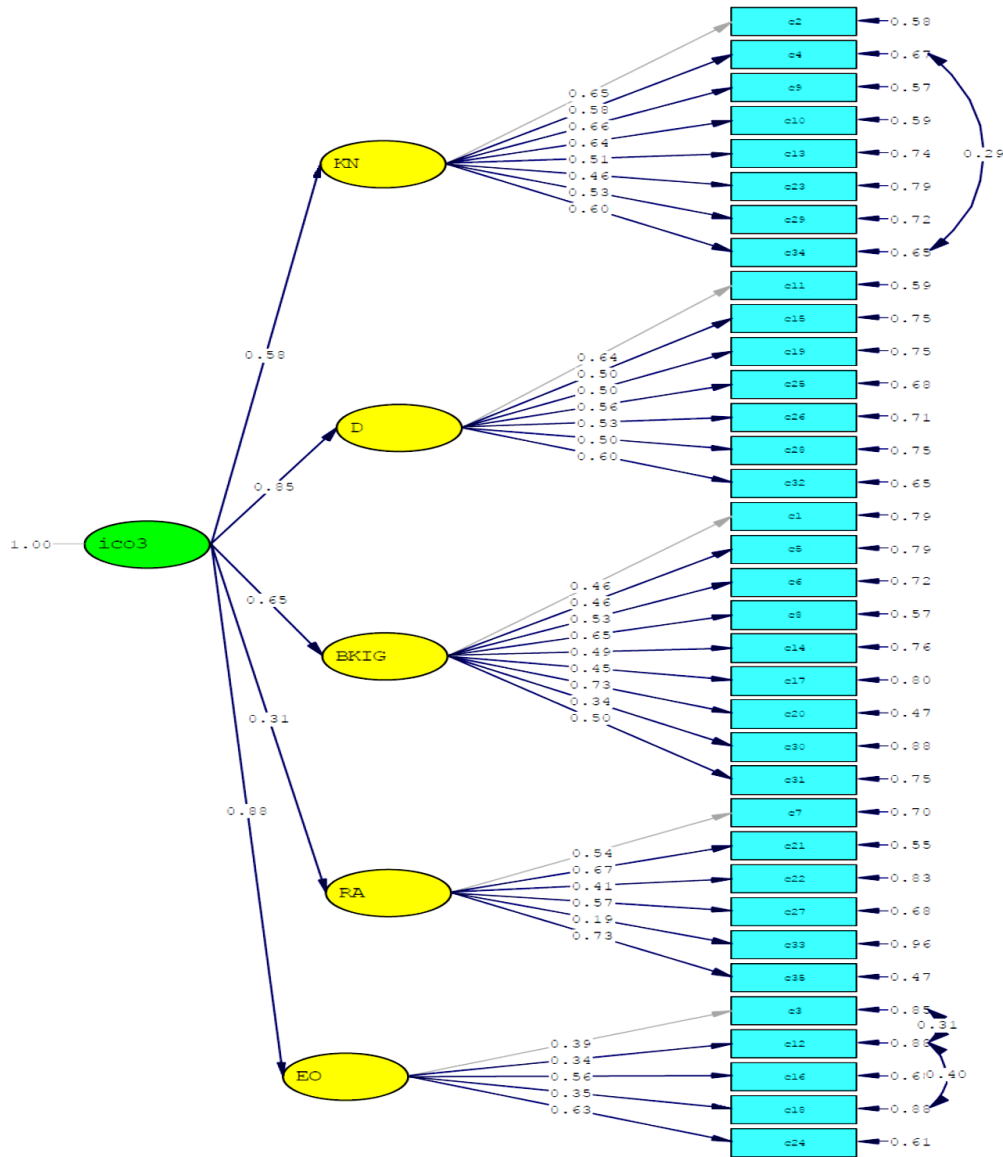
Tablo 4. Doğrulamalı Faktör Analizine Ait Standartlaştırılmış Yükler t ve R² Değerleri.

Madde No	Standartlaştırılmış Çözümleme Değerleri	t değerleri	R ²
1	0.46	8.80	0.21
2	0.64	13.01	0.41
3	0.38	6.72	0.15
4	0.57	11.33	0.33
5	0.45	8.61	0.20
6	0.52	10.13	0.27
7	0.55	10.39	0.30
8	0.66	13.40	0.43
9	0.64	12.88	0.40
10	0.64	12.92	0.40
11	0.65	13.19	0.42
12	0.35	6.05	0.12
13	0.52	10.14	0.27
14	0.48	9.28	0.23
15	0.49	9.34	0.24
16	0.56	10.19	0.32
17	0.44	8.32	0.19
18	0.36	6.29	0.13
19	0.49	9.51	0.24
20	0.73	15.34	0.53
21	0.66	12.90	0.44
22	0.41	7.46	0.17
23	0.46	8.85	0.21
24	0.63	11.32	0.39
25	0.57	11.26	0.33
26	0.52	10.21	0.28
27	0.60	11.53	0.36
28	0.50	9.75	0.25
29	0.55	10.85	0.30
30	0.34	6.37	0.12
31	0.51	9.85	0.26
32	0.60	12.02	0.36
33	0.19	3.32	0.35
34	0.60	12.08	0.37
35	0.72	14.29	0.52

Standartlaştırılmış çözümleme değerleri her bir maddenin (gözlenen değişkenin) kendi gizil değişkeninin (ait olduğu faktörün) ne kadar iyi bir temsilcisi olduğuna ilişkin fikir vermektedir. Tablodaki değerler incelendiğinde .30'un altında yük veren tek maddenin 33. Madde olduğu gözlenmiştir. Ancak bu maddeye ait t değeri de anlamlı olduğu ve madde kuramsal olarak yapıyla uyumlu olduğu için ölçekte tutulmasına karar verilmiştir.

Gizil değişkenlerin gözlenen değişkeni açıklama durumlarına ilişkin t değerleri 1.96'yı aştığında parametre tahminleri .05 düzeyinde ve 2.56'yı aştığında ise .01 düzeyinde manidar olduğu belirtilmektedir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2014). Maddelere ait t değerleri incelendiğinde bütün değerlerin 2.56'nın üzerinde olduğu gözlenmektedir. Bu nedenle bütün göstergelerin .01 düzeyinde manidar t değeri verdiği söylenebilir. Maddelerin regresyon katsayıları yani açıklayıcılık varyansları incelendiğinde ise, en yüksek katkısı 20. maddenin (0.53) en düşük katkısı 30. maddenin (0.12) sağladığı görülmektedir.

Yapılan ikinci düzey DFA'ya ait diyagram Şekil 3'te sunulmuştur:

Not: Bütün t değerleri anlamlıdır.

Şekil 3. İkinci Düzey DFA Standartlaştırılmış Çözümleme Değerleri Sonuçlarına ait Diyagram

Yapılan ikinci düzey DFA'ya ait standart çözümlenme değerleri Şekil 3'te görülmektedir. Diyagram incelendiğinde Şekil 3'te görüldüğü gibi standartlaştırılmış çözümlenme değerleri Kendini Nesneleştirme için 0.46-0.65 arasında; Derogasyon için 0.50-0.64 arasında; Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük için 0.34-0.73 arasında, Rekabet/Ayrıksılık alt için 0.19-0.73 ve Erkeği Önceleme için 0.34-0.63 arasında değişmektedir. Bu değerler birinci düzey DFA ile oldukça yakındır. Birinci düzey DFA ile benzer olarak 33. Madde dışında bütün maddelerin faktör yük değerlerinin .30'un üstünde olduğu gözlenmiştir. Bütün t değerlerinin anlamlı olduğu ve görülmüştür.

Modeldeki birinci düzey gizil değişkenler (Kendini Nesneleştirme, Derogasyon, Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük, Rekabet/Ayrıksılık ve Erkeği Önceleme) ile ikincil düzey değişken olan İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik yapısı arasındaki yol katsayıları (λ), t ve R² değerleri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. İkinci Düzey DFA'ya ait Yol Katsayısı, Ölçüm Hatası, t ve R² Değeri

İkinci Düzey Değişken	Birinci Düzey Değişken	Yol katsayısı (λ)	t	R ²
İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik	6. Kendini Nesneleştirme	.58	8.22	.33
	7. Derogasyon	.85	10.63	.73
	8. Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük	.65	7.15	.43
	9. Rekabet/Ayrıksılık	.31	4.45	.09
	10. Erkeği Önceleme	.88	6.37	.77

Tablo 5'te de görüldüğü gibi içselleştirilmiş cinsiyetçilik ile en yüksek ilişki (0.88) Erkeği Önceleme alt boyutu, en düşük ilişki (0.31) ise Rekabet/Ayrıksılık alt boyutuna aittir. İkinci düzey DFA için elde edilen uyum iyiliği değerlerinin de ($\chi^2 / df = 2.53$, RMSEA = .06, CFI = .90, SRMR = .07) birinci düzey DFA ile benzer olarak kabul sınırları içerisinde olduğu saptanmıştır. İkincil düzey değişken ile tüm birincil düzey yapılar arasındaki ilişkinin anlamlı (p=.00) olduğu saptanmıştır. Modeldeki ikinci düzey değişkendeki varyansı birinci düzey değişkenlerden en çok Erkeği Önceleme (% 77) ve en az Rekabet/Ayrıksılık (% 9) açıklamaktadır. Bu sonuçlara göre Kendini Nesneleştirme, Derogasyon, Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük, Rekabet/Ayrıksılık ve Erkeği Önceleme boyutlarının içselleştirilmiş Cinsiyetçiliğin bileşenleri olduğu doğrulanmıştır.

İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik Ölçeğinin Güvenirliği

Ölçeğin güvenirliliği için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ve test tekrar test, tekniklerinden yararlanılmıştır. Ayrıca ölçeğin alt boyutlarının birbirleri ve ölçek toplam puanlarıyla korelasyonu incelenmiştir. Test tekrar test uygulaması için öncelikle ölçek daha önce 88 kişilik farklı bir gruba uygulanmış ve iki hafta arayla tekrar uygulanmıştır. Süreçte katılımcı kaybı yaşandığı için eşleşen test sayısı 67 olmuştur. Bu nedenle test tekrar test korelasyonu 67 kişi üzerinden hesaplanmıştır. Ölçeğin toplamının ve alt boyutlarının Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları ile test tekrar test ve ölçek toplam puanlarıyla korelasyonları Tablo 6'da sunulmuştur:

Tablo 6. İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik Ölçeğine İlişkin Cronbach Alfa ve Test Tekrar Test Analiz Sonuçları

Faktör	Cronbach Alfa	Test Tekrar Test
Kendini Nesneleştirme	.75	.76
Derogasyon	.75	.71
Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük	.71	.69
Ayrıksılık	.71	.73
Erkeği Önceleme	.66	.64
Ölçek (Toplam)	.84	.76

Tablo 6'da görüldüğü gibi yapılan analizlerde İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik ölçeği toplamı için Cronbach Alfa katsayısı .84, Kendini Nesneleştirme alt boyutu için .75, Derogasyon alt boyutu için .75, İçselleştirilmiş Güçsüzlük alt boyutu için .71, Ayrıksılık alt boyutu için .71 ve Erkeği Önceleme alt boyutu için .66 olarak hesaplanmıştır. Cronbach Alpha değeri .00 - .40 arasında olduğunda ölçeğin güvenilir olmadığı; .41- .61 arasında olduğunda düşük düzeyde güvenilir olduğu; .61-.80 arasında orta düzeyde güvenilir olduğu; .81< 1 olduğunda ise yüksek düzeyde güvenilir olduğu belirtilmektedir (Özdamar, 1999). Bu çerçevede elde edilen bulgular incelendiğinde ölçeğin tamamı için güvenilirliğin yüksek; alt boyutlar için ise güvenilirliğin orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Yapılan analizlerde ölçeğin toplamı için test tekrar test güvenilirlik katsayısı .76; Kendini Nesneleştirme alt boyutu için .76; Derogasyon alt boyutu için .71; Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük alt boyutu için .69; Ayrıksılık alt boyutu için .73; Erkeği Önceleme alt boyutu için ise .64 olarak hesaplanmıştır.

Geçerli olan bir ölçekte alt boyutlar arasındaki ilişkinin ne aşırı derecede yüksek ne de aşırı derecede düşük olmaması istenir bir durumdur. Ayrıca da bu korelasyonların istatistiksel olarak anlamlı olması gerekmektedir (Gündüz ve Coşkun, 2012). Bu temelde ölçeğin alt boyutları ve bu alt boyutların ölçek toplam puanıyla korelasyonuna ilişkin analizler yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik Ölçeği Toplam Puan ve Alt Boyutları Arasındaki İlişkiyi Gösteren Korelasyon Değerleri.

Boyutlar	1	2	3	4	5	6
Kendini Nesneleştirme	-					
Derogasyon	.38**	-				
Benlik Kaybı / İçselleştirilmiş Güçsüzlük	.28**	.33**	-			
Ayrıksılık/Rekabet	.22**	.43**	.19**	-		
Erkeği Önceleme	.30**	.21**	.18**	.30**	-	
Ölçek Toplam Puanı	.69**	.72**	.63**	.65**	.55**	-

**Korelasyonlar .01düzeyinde anlamlıdır (2-tailed).

Tablo 7’de de görüldüğü gibi Kendini Nesneleştirme alt boyutunun ölçek toplam puanıyla korelasyonu .69, Derogasyon alt boyutunun ölçeğin toplam puanıyla korelasyonu .72, Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük alt boyutunun ölçeğin toplam puanıyla korelasyonu .63; Ayrıksılık/Rekabet alt boyutunun ölçeğin toplam puanıyla korelasyonu .70; Erkeği Önceleme alt boyutunun ölçeğin toplam puanıyla korelasyonu .55 olarak saptanmıştır. Geçerli bir testte ölçeğin alt boyutları ile toplam puanı arasında anlamlı korelasyonlar olması gerektiği belirtilmekte (Tavşancıl, 2010) ve bunun ölçeğin bir yapı oluşturduğuna kanıt olduğu (Otrar ve Argın, 2015) belirtilmektedir. Bu çerçevede elde edilen bulguların ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine katkıda bulunduğu söylenebilir.

Tablo 7 incelendiğinde ölçeğin alt boyutları arasında genelde düşük düzeyde fakat anlamlı ilişkiler olduğu gözlenmektedir. Ölçeği oluşturan boyutların aralarındaki ilişkinin çok uç değerler arasında olmadığı görülmektedir. Boyutlar arası ilişkilerin istendik düzeyde olmasının ölçeğin güvenilirliğinin ayrı bir göstergesi olduğunu söylemek mümkündür.

Ölçeğin Puanlanması ve Yorumlanması

İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik Ölçeği 35 maddeden ve kadınlarda içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin farklı yönlerini ölçen 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte 13. Ve 31. Maddeler ters diğer maddeler ise düz puanlanmaktadır. Ölçekte 8 madde Kendini Nesneleştirme, 7 madde Derogasyon, 9 madde Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük, 6 madde Rekabet/Ayrıksılık, 5 madde ise Erkeği Önceleme alt boyutunda yer almaktadır. Ölçek 5’li Likert tipindedir (5= Tamamen Katılıyorum, 1= Kesinlikle katılmıyorum). Ölçekten alınan yüksek puan kadının içselleştirilmiş cinsiyetçiliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın amacı cinsiyetçiliğin çoğunlukla göz ardı edilen ama etkileri boyutuyla oldukça negatif sonuçlara yol açabilecek bir türü olan kadınlardaki içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin yapısını, boyutlarını ve bu yapının kadınların inanç ve davranışlarına nasıl yansıdığını ölçmeyi hedefleyen geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının geliştirilmesidir. Yapılan kapsam geçerliği, açıklayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi, Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları, test tekrar test güvenilirliği ve ölçeğin alt boyutlarının birbirleri ve ölçeğin toplam puanıyla olan korelasyonları geliştirilen ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik özelliklerinin kabul edilebilir sınırlar içerisinde olduğunu ortaya koymuştur.

Faktör Yapısı

Yapılan açıklayıcı faktör analizi beş boyutlu bir yapının varlığını ortaya koymuştur. Bu boyutların içerdiği maddeler incelendiğinde literatürdeki bazı sınıflamalar (Bearman, Korobov, ve Thorne, 2009; Bearman ve Amrhein, 2014) ile çoğunlukla uyumlu olduğu gözlenmiştir. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi de bu yapıyı desteklemiştir. Aşağıda ölçeğin alt boyutları ve isimlendirmede dikkat edilen yönler ele alınmıştır.

- 1. Kendini Nesneleştirme:** Bu boyutta yer alan maddeler kadınların kendi bedenlerini cinsiyetçi bir algıyla değerlendirmeyi ve buna yönelik davranışları ölçmeyi amaçlayan maddelerden oluşmaktadır. Bu boyut alan yazında yer alan kendini nesneleştirme (Fredrickson ve Roberts, 1997; Bearman ve Amrhein, 2014; Calogero; Tantleff-Dunn ve Thompson, 2011) kavramı ile örtüşmektedir. Kendini nesneleştirme kişinin kendilik algısını fiziksel görünüşüyle tanımlaması ve buna inanması ve bunun sonucu olarak benlik imajının beden imajıyla sınırlı olmasını ifade etmektedir (Bearman ve Amrhein, 2014). Bu boyuttaki maddeler kadının nesneleştirilmesi sonucu bedene sıkıştırılması ve buna bağlı olarak güzelliğine onay almak için yaptığı davranışları, güzellik üzerinden rekabeti, bu onayı elde edemediğinde ise utanç duymayı veya diyet vb yollarla elde etmeye çalışmasını ölçen maddelerdir.
- 2. Derogasyon:** Bu boyutta yer alan maddeler; kadınların kendilerini ve diğer kadınları cinsiyet rolüne uygun bir biçimde yargılamalarını içeren yorumlardır. Bu boyut literatürde yer alan derogasyon kavramı (Fisher, 2004; Bearman ve Amrhein, 2014; Settles, Cortina, Buchanan ve Miner, 2012; Ifechelobi ve Ifechelobi, 2017) ile eşleştirilmiştir. Derogasyon içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin bir formu olarak kadınların kendilerini ve diğer kadınları cinsiyet rolüne uygun bir biçimde yargılamaları olarak tanımlandığı ve özellikle cinsiyetçi derogasyonda cinsiyete dayalı olarak yapılan duyarsız, olumsuz ve saldırgan yorumlar bulunduğu (Settles, Cortina, Buchanan ve Miner, 2012) göz önünde bulundurulduğunda bu boyuta derogasyon isminin verilmesi uygun bulunmuştur. Ataerkil bir ahlak anlayışı ve kadınların bu anlayışa uygun olarak neyi yapıp neyi yapmaması gerektiğini belirten maddeler bu boyutta yer almıştır. Kadını belli sınırlar içerisinde tutma ve kısıtlama bu inançların ve pratiklerin temel işlevidir.
- 3. Benlik Kaybı/İçselleştirilmiş Güçsüzlük:** Bu boyutta kadının kendi gücünü, kararlarını ve fikirlerini dile getirmekten kaçınma, güçsüzmüş gibi hareket etmeye yönelik eğilimler ve kendi benliğini yok sayarak fedakarlık yapmaya yönelik maddeler yer almaktadır. Literatür incelendiğinde bu maddelerin içselleştirilmiş güçsüzlük (Bearman, Korobov ve Thorne, 2009; Bearman ve Amrhein, 2014; Lerner, 1991) ve benlik kaybı (Bearman, Korobov ve Thorne, 2009; Bearman ve Amrhein, 2014; Whitton, Stanley ve Markman, 2002; kaNdIondlo, 2011) kavramlarıyla açıklanabileceği gözlenmiştir. Bazen baskıya karşı pasif kalmak veya itaat etmek daha kadınlar tarafından cinsiyetçilikten daha az zarar görmek için kullanılan bir korunma stratejisi olabilir (Bearman ve Amrhein, 2014). Bu durum benlik kaybı/içselleştirilmiş güçsüzlük boyutunda toplanan maddelerde açıkça gözlenmektedir. Kadınların kendi yetenek ve başarılarını küçümseme, kararlı bir şekilde fikrini ifade etmektense daha iddiasız görünerek bunu yapma vb. davranışlar bu kategoride yer almaktadır. Bu boyutta yer alan maddelerin işaret ettiği bir diğer yön aşırı fedakârlık sonucunda oluşan benlik kaybıdır. Benlik kaybı, kadınların, çoğu zaman erkeklerin ihtiyaçlarını karşılamak için kendi ihtiyaçlarını ve arzularını feda ettikleri ve hatta buna ilişkin farkındalıklarını kaybettikleri durumlara atıfta bulunmaktadır (Bearman, Korobov, ve Thorne, 2009). Benlik kaybı ve içselleştirilmiş güçsüzlüğe dair maddelerin aynı boyutta toplanmasının sebebinin iki özelliğin de toplum tarafından

kabul edilmeme kaygısıyla da benimsenebilen özellikler olduğu düşünülmektedir. Yani kadının güçlü olması ataerkil yapıda istendik olmayan bir durumdur ve kadınlar bunun getireceği bedellerden kaçınmak için güçsüzlüğü içselleştirirken bencil olarak damgalanmaya karşı da bir savunma stratejisi olarak aşırı fedakârlık ve buna bağlı olarak ortaya çıkan benlik kaybını içselleştirebilmektedirler.

4. Ayrıklılık/Rekabet: Bu boyutta yer alan maddeler kadınların diğer kadınlara yönelik olumsuz etiketlemeleri ve yorumları olmasına rağmen kendilerini bu kimlikten ayrı tutmaya yönelik maddelerdir. Ayrıklılık ifadesi beklenenden farklı olma anlamında kullanılmıştır. Literatür incelendiğinde bu maddelerin literatürde yer alan derogasyon ve kadınlar arası rekabetin (Bearman ve Amrhein) bileşiminden oluştuğu düşünülmüştür. Yani bu maddelerde bir taraftan kadınlara yönelik negatif ve saldırgan yorum ve etiketlemeler yani derogasyon kullanılırken diğer taraftan da kendisini etiketlediği kadınlardan daha ideal gösterme çabası yani kadınlar arası rekabet bulunmaktadır. Kadınlar arası rekabet bazen kendisini daha iyi görmek ve/veya göstermek için diğer kadınları aşağı indirme veya düşük pozisyonda tutma biçiminde yapılabilmektedir (Bearman ve Amrhein, 2014) ve bu boyutta yer alan maddeler bu açıklamayla örtüşmektedir.

5. Erkeği Önceleme: Bu boyutta yer alan maddeler karar verme, onay alma, yönetme ve sosyal olarak istenir olmakta erkeği önceleyen maddelerdir. Literatür incelendiğinde bunun kendini geçersizleme kavramıyla açıklanabileceği düşünülmüştür. Toplumsal cinsiyet rejimi sürekli insanlığın kadına dair görünen yönlerini değersizleştirmektedir. Buna bağlı olarak kadınlar kendi deneyimlerinin geçersizliğini içselleştirdikçe, seslerini susturmayı, kendi yargılarına güvenmemeyi buna bağlı olarak da erkeğe daha çok güvenip karar verme gücünü erkeğe bırakmayı öğrenmektedirler (Bearman ve Amrhein, 2014). Bu durum ise birçok konuda kadınların erkeği öncelemesini beraberinde getirmektedir.

Sonuç olarak bu çalışmada kadınlarda gözlenen içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin yapısını ölçmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı ortaya konmuştur. Bu ölçeğin kadınlarda içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin yaygınlığını, etkilerini, diğer değişkenlerle olan ilişkilerini ortaya çıkartan araştırmalarda kullanılabileceği öngörülmektedir. Cinsiyetçiliğin ve olumsuz etkilerinin görünür kılınması cinsiyetçiliğe karşı mücadelede önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmanın bilimsel araştırmalara bu yönüyle katkı sunduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmanın ruh sağlığı alanında çalışan kişilere kadınların karşılaştıkları cinsiyetçiliği içselleştirmelerinden kaynaklanan sorunların farkında olmaları, kadınların cinsiyetçiliği tanımaları, anlamaları ve cinsiyetçilikle başa çıkma becerilerini arttırmaları için kullanılabilecek bir araç olduğu öngörülmektedir.

Bu çalışma farklı yaş gruplarından kadınların katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Sadece üniversite öğrencileri veya belli bir yaş grubunda değil bütün gruplarda geliştirilmiş olması bu ölçeğin avantajlarından biridir. Bu temelde bu ölçeğin yetişkin bütün yaş gruplarındaki kadınlara uygulanabileceği düşünülmektedir.

Kadınlarda içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin doğrudan incelendiği Türkçe bir araştırmaya rastlanmamakla birlikte bu konuda dünyada var olan literatür ile uyumlu bir yapının Türkiye'deki kadınlardan oluşan katılımcılarda da ortaya çıkması kadınlardaki içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin Türkiye'de de benzer boyutlarda var olduğunu göstermesi açısından dikkat çekicidir. Ayrıca doğrudan kadınlarda içselleştirilmiş cinsiyetçiliği bu yapıyla ölçen başka bir ölçme aracına literatürde rastlanmadığı için ileride bu ölçeğin farklı dillere de çevrilerek kullanılabileceği düşünülmektedir.

Cinsiyetçiliğin neredeyse evrensel denebilecek bir yaygınlığı olmasına rağmen kültürden çok fazla etkilenen bir yapı olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu ölçekte elde edilen yapının içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin sadece bazı boyutlarını içerdiği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin daha karmaşık biçimlerinin de açığa çıkartılabilmesi için nicel verilerin yanında görüşme, gözlem, vb. tekniklerin de kullanıldığı karma araştırmaların yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu araştırma; genel popülasyondan kadınlar ile gerçekleştirilmiştir. Özellikle katılımcıların büyük çoğunluğu eğitim düzeyi yüksek olan kadınlardır. Cinsiyetçiliğin farklı sosyal gruplarda farklı biçimlerde yaşanabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle farklı din, mezhep, etnisite, engel durumu, çeşitli meslek grupları ve farklı sosyo-ekonomik statüdeki kadınlarda yani kadınlık ile farklı sosyal kimliklerin kesişiminde içselleştirilmiş cinsiyetçiliğin nasıl bir yapı gösterdiğinin anlaşılması için farklı araştırmaların yapılması gerekmektedir.

ETİK BEYAN

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Ayrıca araştırma, Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (Etik kurul toplantı tarihi ve Karar numarası: 03/07/ 2020-35).

KAYNAKÇA

- Bearman, S., & Amrhein, M. (2014). Girls, women, and internalized sexism. *Internalized Oppression: The Psychology of Marginalized Groups*, EJR David, ed. New York, NY: Springer Publishing Company, 191-225.
- Bearman, S., Korobov, N., & Thorne, A. (2009). The fabric of internalized sexism. *Journal of Integrated Social Sciences*, 1(1), 10-47.
- Berktaş, F. (2004). Kadınların İnsan Haklarının Gelişimi ve Türkiye Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları. İstanbul Bilgi Üniversitesi: Sivil Toplum Kuruluşları Eğitim ve Araştırma Birimi.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, spss uygulamaları ve yorum. Ankara, Pegem Akademi.
- Calogero, R. M., Tantleff-Dunn, S. & Thompson, J. K. (2011). Future directions for research and practice. In R. M. Calogero, S. Tantleff-Dunn, & J. K. Thompson (Eds.), *Self objectification in women: Causes, consequences,*

- and counteractions (pp. 217-237). Washington, D.C., American Psychological Association. doi: 10.1037/12304-000.
- Campbell, A. (2004). Female competition: Causes, constraints, content, and contexts. *Journal of sex research*, 41(1), 16-26.
- Comrey, A. L. ve Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: Spss ve Lisrel uygulamaları*. Ankara, Pegem Akademi.
- Dökmen, Z. Y. (2004). *Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Fisher, M. L. (2004). Female intrasexual competition decreases female facial attractiveness. *Proceedings-Royal Society of London. Biological sciences*, 271, 283-285.
- Fredrickson, B. L., & Roberts, T. A. (1997). Objectification theory: Toward understanding women's lived experiences and mental health risks. *Psychology of women quarterly*, 21(2), 173-206.
- Gould, S. J. (1987). Second order confirmatory factor analysis: An example. In *Proceedings of the 1987 Academy of Marketing Science (AMS) Annual Conference* (pp. 488-490). Springer, Cham.
- Gündüz, Y. ve Coşkun, Z. S. (2012). Öğrenci algısına göre öğretmen etik değerler ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 111-131.
- Herek, G. M. (2009) In T. D. Nelson (Ed.), *Sexual Prejudice. Handbook of prejudice, stereotyping and discrimination* (pp. 441-68). New York: Psychology Press.
- Ifechelobi, C. ve Ifechelobi, J. N. /2017). "Gender Discrimination: An Analysis of the Language of Derogation." *IOSR Journal Of Humanities And Social Science*. 22(12). 23-27.
- kaNdIondlo, M. (2011). When sacrificing self is the only way out: A tribute to my mother. *Agenda*, 25(1), 15-21.
- Kosut, M. (Ed.). (2012). *Encyclopedia of Gender in Media*. SAGE Publications.
- Lemonaki, E., Manstead, A. S., & Maio, G. R. (2015). Hostile sexism (de) motivates women's social competition intentions: The contradictory role of emotions. *British Journal of Social Psychology*, 54(3), 483-499.
- Moradi, B., Dirks, D., & Matteson, A. V. (2005). Roles of sexual objectification experiences and internalization of standards of beauty in eating disorder symptomatology: A test and extension of objectification theory. *Journal of Counseling Psychology*, 52(3), 420-428.
- Otrar, M., & Argın, F. S. (2015). Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 391-403.
- Özdamar, K. (1999) *Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi 1*. Kaan Kitabevi, Eskişehir.
- Pheterson, G. (1990). Alliances between women: Overcoming internalized oppression and internalized domination. In L. Albrecht & R. Brewer (Eds.), *Bridges of power: Women's multicultural alliances* (pp. 34-48). Philadelphia: New Society Publishers.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2003). Cinsiyetçilik: kadınlara ve erkeklere ilişkin tutumlar ve çelişik duygulu cinsiyetçilik kuramı. *Türk psikoloji yazıları*, 6(11-12), 1-20.
- Sancar, S. (2011). *Birkaç Arpa Boyu... 21. Yüzyıla Giderken Türkiye'de Feminist Çalışmalar*. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.

- Settles, I. H., Cortina, L. M., Buchanan, N. T., & Miner, K. N. (2013). Derogation, discrimination, and (dis) satisfaction with jobs in science: A gendered analysis. *Psychology of Women Quarterly*, 37(2), 179-191.
- Stevens, J. (2002). *Applied multivariate statistics for the sciences*. Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum Associates.
- Stockley, P., & Campbell, A. (2013). Female competition and aggression: interdisciplinary perspectives. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 368, 20130073.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-74.
- Swim, J. K., & Hyers, L. L. (2009). Sexism. In T. D. Nelson (Ed.), *Handbook of prejudice, stereotyping and discrimination* (pp. 407–430). New York: Psychology Press.
- Szymanski, D. M., Gupta, A., Carr, E. R., & Stewart, D. (2009). Internalized misogyny as a moderator of the link between sexist events and women’s psychological distress. *Sex Roles*, 61(1-2), 101-109.
- Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Whitton, S., Stanley, S., & Markman, H. (2002). Sacrifice in romantic relationships: An exploration of relevant research and theory. In A. L. Vangelisti, H. T. Reis & M. A. Fitzpatrick (Eds.), *Stability and change in relationships* (pp. 156 –181). New York, NY: Cambridge University Press.

Ek: Etik Kurulu Onay Belgesi

MERSİN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU ONAY BELGESİ

Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı, Arş. Gör. Dr. Binaz Bozkur'a ait "İçselleştirilmiş Cinsiyetçilik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması" adlı çalışma kurumumuz tarafından incelenmiş ve,
Etik yönden uygun bulunmuştur.
Etik yönden geliştirilmesi gerekmektedir.
Etik yönden uygun bulunmamıştır.

Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Kararı	
Başvuru Formunun Etik Kurula Ulaştığı Tarih	24/06/2020
Etik Kurul Karar Toplantı Tarihi ve Karar No	03/07/2020-35
Yer	Mersin Üniversitesi, Uğur Oral Kültür Merkezi
Katılımcılar	Formda imzası bulunan üyelerimiz toplantıya katılmıştır.

KURUL BAŞKANI VE ÜYELERİ:

Prof. Dr. Ashhan DOĞAN TOPÇU

Başkan

İMZA

Prof. Dr. Hürriyet GÖKDAYI

Üye

Prof. Dr. F. Ayşe BALCI KARABOĞA

Üye

Prof. Dr. Turhan KORKMAZ

Üye

Prof. Dr. İsmail TUNCER

Üye

Prof. Dr. Arzu UYSAL

Üye

Prof. Dr. Şerife YORULMAZ

Üye

Açıklama:

ASLİ GİBİDİR
Av. Türkan YORULMAZ
Hukuk Müşaviri